PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Semi-weekly Newspaper in Canada. Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

LIAUDIES BALSAS
Kanados Lietuvių Du-syk Savaitinis Laikraštis. Leidžiamas Lietuvių Spaudos Draugijos Kanadoj. P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

Nr. 417 ANTRADIENIS, KOVO (MARCH) 19, 1940, TORONTO, ONTARIO METAI IX

MUSOLINIS IR HITLERIS TARĖSI SLAPTAI
PO TO PASITARIMO BUS KAS NORS NAUJA

Nazių Bombos Smarkiai Apdaužė Anglijos Laivyno Karinę Bazę Scapa Flow

LONDON, Kovo 18. — Praeitą šeštadienį, keturiolika nazių bomberių netikėtai nusileidę iš už debesų numetė apie 100 bombų ant Anglijos strateginės karo laivyno bazės Scapa Flow. Bombos, kaip praneša laivyno admiralitetas, sužeidė vieną karo laivą, septynis jūrininkus užmušė ar sužeidė, vieną civilį užmušė ir septynis sužeidė, kurių tarpe dvi moteris, taipgi apgriovė penkis gyvenamus namus.

(Berlyno pranešimas sako, kad tik trys nazių jauni lakūnai bombardavo Scapa Flow karinę bazę ir sužeidę tris kovos laivus ir vieną didelį kruizerį.)

Taipgi tą pačią dieną šeši nazių bomberiai nusileidę tik apie 2,000 pėdų bombardavo Anglijos miestus Kirkwall ir Stromness. Ant Kirkwall numetė septynias bombas, o ant Stromness aštuoniolika, bet nuostolių nepadarė, tik namų langai išbyrėję.

Šitas bombardavimas Anglijos karinės laivyno bazės ir miestų skaitomas pirmas toks didelis šiame kare įvykis prieš Angliją. Naziai bombardavimui naudoję nepaprastai aukštos eksploduojančios medžiagos bombas, kurios jei tiesioginiai nepasiekę, tai trenksmas pažeidęs namus ar žmones.

Nazių bomberius, bandžiusius užpulti Firth of Forth tiltą, arti Rosyth laivyno bazės, Skotlandijoj, Anglijos orlaiviai nuviję.

Anglijos laikraščiai kritikuoja valdžią ir karinę vadovybę už nemokėjimą apginti Scapa Flow karinės bazės.

FRANCIJOS MINISTERIŲ KABINETAS PERORGANIZUOJAMAS

PARYŽIUS, Kovo 18. — Po Suomijos-Sovietų pasirašytos taikos sutarties Francijos senatas turėjo slaptus savo posėdžius aptarimui Francijos užsienio politikos. Ką jie nutarė neskelbia, tik kiek žinoma, kad po to pasitarimo Daladjeris imasi perorganizuoti Francijos ministerių kabinetą. Numatoma visa eilė ministerių pakeisti, nes to reikalaujanti Francijos karinė padėtis.

Esamas ministerių kabinetas neužtektinai rūpinęsis karo reikalais, prisiruošimas karui šlubavęs.

12 Milijonų Bedarbių; Korporacijos Daro Didelius Pelnus

NEW YORK. — CIO skelbia, kad sausio mėnesį bedarbių skaičius pakilo 14 nuošimčių ir jau pasiekė 11,936,000. Šiuo laiku jau bus viso 12,000,000 bedarbių.

Bedarbių padėtis darosi kas kart sunkesnė, nes WPA ir kiti viešieji darbai nuolatos mažinami, o pašalpos taipgi eina menkyn. CIO todėl teigia, kad tokia padėtis gali privesti visą šalį prie didelio krizio.

Nežiūrint tokio didelio bedarbių skaičiaus, korporacijos 1939 metais padarė rekordinius pelnus. Jos mat gerai pasinaudojo iš žmonių skurdo ir nelaimių.

1939 m. spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesiai korporacijoms buvo geriausi. 62 korporacijos tuo laiku padarė gryno pelno $265,000,000. Tuo pačiu laiku darbininkų algos buvo mažinamos ir daugelis darbininkų atleidinėjama.

370 didžiųjų korporacijų 1939 m. padarė pelno 7.5%, kuomet 1938 m. tos pačios kompanijos yra padarę 3.6%.

Korporacijų ir bankų atstovai valdžioje deda visas pastangas, kad sumažinus WPA ir kitus viešuosius darbus. Jie palenkė savo pusėn ir prezidentą Rooseveltą, kuris pasiūlydamas naują biudžetą sutiko žymiai sumažinti viešuosius darbus.

CIO todėl kviečia visus susirūpinti tuo svarbiu klausimu, kad WPA ir kiti viešieji darbai nebūtų sumažinti.

Janauskas Sukėlė Jau $400.00

Draugas Z. Jauanskas pranešė, kad viso iki šiam laikui prenumeratomis ir aukomis sukėlė jau $400.00.

Čicagoj ir apylinkėj sukėlė $301.50. Draugas džiaugiasi, kad daug čikagiečių jam daug padėjo.

Paskutiniame laiške pažymėjo, kad išvyksta į Clevelandą.

Atrodo, kad šiemet jo maršrutas bus pasekmingesnis, negu pernai.

JAU VIRŠ 400 LAIVŲ PASIŲSTA Į JŪRŲ DUGNĄ

LONDON, Kovo 18. — Lloyds Gazette paskelbė apskaičiavimą, kad laike šio karo Britanija ir neutralios šalys neteko 383 laivų, kurių bendras tonažas 199,938 tonai. Vokietija netekus 24 laivų, bendru tonažu 184,641 tono.

Daugiausia laivų netekus Anglija — 186 laivų; Francija — 16; Norvegija — 42; Švedija 33; kitos po kiek mažiau.

JAU 25,000 KANADIEČIŲ NUVEŽTI Į ANGLIJĄ

SIMCOE, Ont., Kovo 17. — Čia kalbėdamas Kanados parlamento narys Mr. Euler pranešė, kad jau 25,000 kanadiečių yra nuvežti į Angliją karinei tarnybai ir Kanadoje 65,000 vyrų po ginklu.

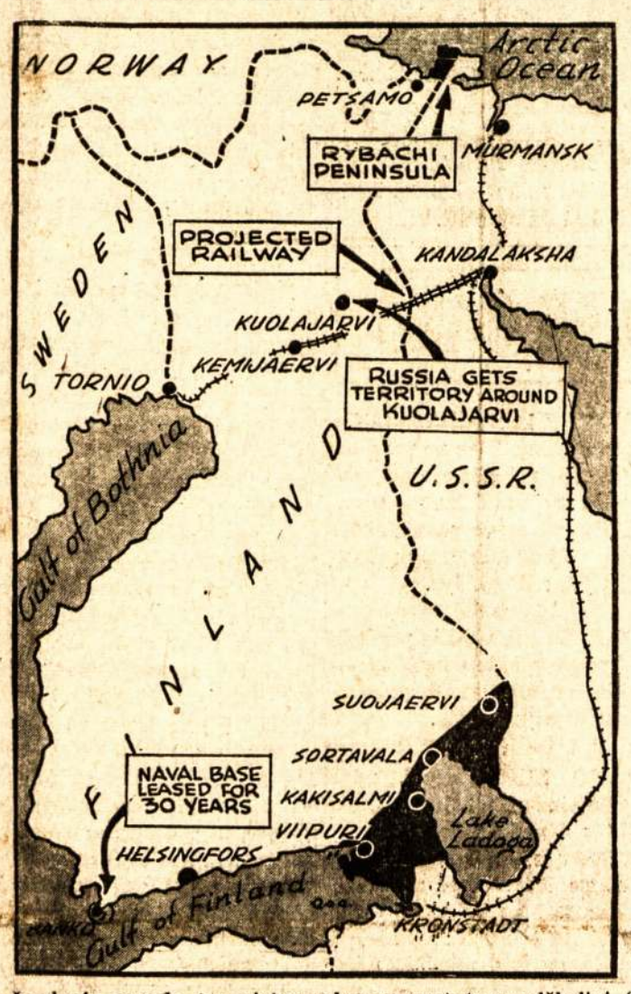

Šis žemlapis parodo tas vietas, kurias Suomija pagal sutartį perleidžia Sovietų Sąjungai, ir planą numatytam geležkeliui. Sovietų Sąjungai perleidžiama teritorija atžymėti juodai.

Anglių Kasyklose Eksplozija 4 Užmušė, 96 Gyvus Palaidojo

ST. CLAIRSVILLE, Ohio, Kovo 18. — Praeitą šeštadienį, Willow Grove anglių kasyklose įvykusi eksplozija keturis mainierius užmušė, 69 gyvus palaidojo ir apie 100 nuodingos dujos apnuodijo.

Gyvi palaidoti mainieriai bandoma išgelbėti, bet po dviejų dienų darbavimosi dar mažai kas atsiekta, išskiriant tą, kad atrado vieną sutrintą mainierio lavoną. Kompanijos viršininkai praneša, kad jei dar gyvi užgriuvusieji, tai jie bus gelbėtojų pasiekti tik po 24 valandų.

Po galutinio kompanijos patikrinimo, kiek ir kur mainierių yra užgriūtų, praneša, kad 44 mainieriai yra užgriūti net trys mylios nuo kasyklon įėjimo vietos, o kiti 25 yra užgriūti arčiau, bet labiau pavojingoje vietoje.

Iš kokios priežasties eksplozija įvykus tikrai nežinoma. Tuo tarpu spėjama, kad eksplozija galėjo įvykti nuo begręžiant akmenį pasiektos naturalio geso venos ir nuo jį uždegusios kibirkšties.

Kasyklos savo produkcija pralenkdavusios kitas to dydžio kasyklas. Jos kiekvieną dieną patiekdavo po 4,400 tonų anglių. Jose dirbo apie 500 darbininkų, apie 100 akrų plotyje.

Užgriūtųjų mainierių gelbėtojai darbuojasi labai sunkiose sąlygose. Be tinkamo kvėpavimo oro negalimas gelbėjimo darbas. Tas ir sukelia abejones apie užgriuvusių mainierių gyvų išgelbėjimą.

AFRIKOS MAINIERIAI IŠĖJO Į STREIKĄ

JOHANNESBURG, Pietų Afrika, Kovo 17. — Mufilira Copper Mainų darbininkai, viso 650, išėjo į streiką, reikalaudami didesnio atlyginimo.

Manoma, kad prie jų prisidės daugiau, reikšdami simpatiją.

ORLAIVIO NELAIMĖJ ŽUVO 14 ASMENŲ

ROMA, Kovo 17. — Italijos orlaivis su 14 asmenų atsimušė į Stromboli vulkaną ant Lipari salos ir sudužo.

Lakūnai, aptarnautojai ir 10 pasažierių, jų tarpe keletas industrialistų, žuvo.

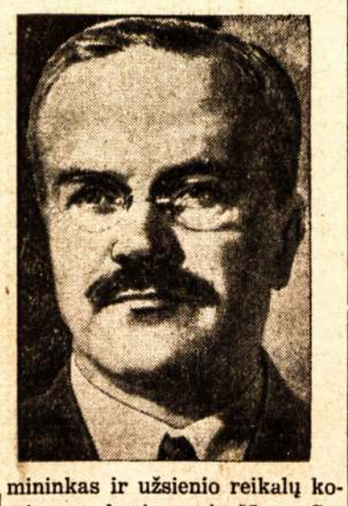

Risto Ryti, Suomijos ministeris pirmininkas, ir Viačeslavas M. Molotovas, Sovietų Sąjungos Liaudies Komisarų Tarybos pirmininkas ir užsienio reikalų komisaras, kurie pasirašė po Sovietų Sąjungos ir Suomijos taikos sutartimi.

Sovietai Suvienytose Valstijose Perka Jau Daug Mažiau

WASHINGTON, Kovo 18. — Suvienytų Valstijų eksportas vasario mėnesį buvo 57 nuošimčiais didesnis, negu tą patį mėnesį 1939 metais. Bet buvo $20,000,000 mažesnis, negu sausio mėnesį

Labai nupuolė eksportas į Sovietų Sąjungą. Vasario mėnesį Sovietai pirko tik už $6,700,000, palyginus su $11,307,000 sausio mėnesį.

Nupuolė eksportas ir į kitas šalis. Anglija sausio mėnesį pirko už $66,000,000, o vasario mėnesį jau tik už 58,000,000.

Japonija vasario mėnesį Amerikoj pirko už $15,000,000, palyginus su $28,000,000 sausio mėnesį.

Laike Dviejų Savaičių Suareštavo 96 Komunistus

PARYŽIUS, Kovo 18. — Vakar policija suareštavo 17 komunistų už spausdinimą ir platinimą komunistinės literatūros. Laike paskutinių dviejų savaičių, už įvairų komunistinį veikimą suareštavo 96 asmenis, taipgi konfiskavę didelį kiekį komunistinės literatūros.

Bendrai pagyvėjo atakos prieš "raudonųjų" visokį veikimą.

Francijos komunistų palėpinė veikla žymiai pagyvėjo ir jie išplėtę nelegalios partijos veikimą, kuris trukdo imperialistiniams karo planams.

"SUSTABDYKITE KARĄ!" NUSKAMBĖJO BALSAS IŠ BAŽNYČIOS PER RADIO

LONDON, Kovo 18. — Vakar laike jaunuolių kongregacijos pamaldų, kurios buvo transliuojamos per radio iš St. Martin bažnyčios, vienas jaunuolis garsiai sušuko: "Sustabdykite karą!" Jo skardus balsas radio bangomis pasklido po Anglija.

Tas obalsis buvo paleistas kaip tik tuo laiku, kada buvo meldžiamasi už tuos, kurie kariauja ant jūrų.

Du asmenys paprašė sušukusį jaunuolį apleisti bažnyčią, kuris be pasipriešinimo išėjęs.

Londonas Sako, Kad Ta Koferencija Anglijai ir Francijai Gera Nežada

ROMA, Kovo 18. — Brenero miestely, visai arti prie Brenuer Pass, tai yra Italijos-Vokietijos rubežiaus, susirinkę Benito Musolinis, grafas Ciano ir kiti aukšti Italijos valdžios atstovai, ir Hitleris, Ribentropas ir kiti aukšti Vokietijos valdžios atstovai slaptai tarėsi.

Apie ką kalbėjo, kol kas paslaptis, tačiau diplomatiniuose rateliuose eina visoki spėliojimai.

Šiam pasitarimui, tačiau, duodama didelė reikšmė. Mat jis supuola su antru Suvienytų Valstijų pasiuntinio Sumner Welles atsilankymu į Romą.

Spėjama, kad po šio pasitarimo Italija ir Suvienytos Valstijos pradės taikos ofenzyvą. Šiame pasitarime Musolinis sužinojęs galutinas Hitlerio sąlygas.

Kiti mano, kad šis pasitarimas turi ryšius su Hitlerio kompanija sudaryti galingą bloką, susidedant iš Vokietijos, Sovietų Sąjungos, Japonijos ir Italijos. Šio bloko tikslas būsiąs neleisti karui išsiplėsti į kitus kraštus, o aprubežiuoti jį vakarų fronte.

Kas iš to pasitarimo išeis, niekas negali atspėti, bet visi sutinka, kad po pasitarimo bus kas nors nauja.

LONDONAS, Kovo 18. — Britų oficialai į Musolinio ir Hitlerio konferenciją žiūri labai šaltai. Jie sako, kad ta konferencija Anglijai ir Francijai nieko gera nežada.

Daugiausia anglus baugina spėliojimai, kad Hitleris ir Musolinis susitars išstumti iš Balkanų Anglijos ir Francijos įtaką.

Hitleris ir Musolinis pradėsią varyti propagandą, kad Anglija ir Francija nori įtraukti Balkanų valstybes į karą prieš Vokietiją, o pastaroji norinti taikos.

Taipgi manoma, kad Hitleris nori gauti Musolinio kooperaciją ir kare, jei nebus atsiekta taikos.

MUSOLINIS IR HITLERIS TARĖSI TIK DVI VALANDAS

BRENERO, Kovo 18. — Musolinis ir Hitleris tarėsi tik dvi valandas. Po pasitarimo išskubėjo į namus.

MUSOLINIS SUTIKĘS PADĖTI HITLERIUI

BERLYNAS, Kovo 18.—Associated Press žiniomis, "gerai informuoti šaltiniai" esą tos nuomonės, kad Musolinis prižadėjo Hitleriui padėti, jeigu pastangos atsteigti taiką neišdegs.

Be to, Musolinis sutikęs pagerinti santykius su Sovietų Sąjunga.

CHICOUTIMI, Que., Kovo 18. — Pereitą naktį čia sudegė A. Hebert namai su jų penkiais vaikais.

SKANDINAVAI SAKO ANGLIJA NOREJO ĮTRAUKTI Į KARĄ

STOKHOLMAS, Kovo 18. — Švedijos užsienio reikalų ministeris Christian Guenthers pareiškė, kad Anglija ir Francija norėjo įtraukti Skandinavijos šalis į karą net ir tuo metu, kada jau buvo pradėtos derybos del taikos.

Jis taipgi pažymėjo, kad Vokietija nedarė jokio spaudimo į Švediją, kad ji tarpininkautų.

JAPONAI GIRIASI APSUPĘ 20,000 JAPONŲ

HONG KONG, Kovo 18. — Japonai giriasi, kad jie apsupę ant Yamchow-Nanning vieškelio 20,000 kinų.

Anglija ir Francija Nori Pirkt Amerikoje Už $1,000,000,000 Orlaivių

NEW YORK, Kovo 18. — Anglijos ir Francijos misijos tarėsi su orlaivių gamintojais norėdamos iš jų pirkti orlaivių už $1,000,000,000.

Jos nori užpirkti tokius orlaivius, kurių dabar apyvartoj dar nėra. Tai yra, jos nori nupirkti naujausius ir geriausius orlaivius.

Bet susidaro sunkumų. Kadangi misijos atsisako imti tokius orlaivius, kurie išsiuntimo metu gali tapti jau "pasenusiai," orlaivių gamintojai derybas nutraukė.

Vokiečiai Atsišaukė Del Kraujo Atsargos

BERLYNAS, Kovo 18.—Laikraštis Morgen Post patalpino atsišaukimą į Vokietijos gyventojus prašant, kad 60,000 asmenų sutiktų paaukoti savo kraujo del "žmonių sveikatingumo."

Kraujo aukotojai turi būti sveiki ir tarp 21 — 50 metų amžiaus.

Šis kraujo atsargos ruošimas sukelia įvairių spėliojimų. Spėjimai nenutolsta nuo klausimo apie besiartinančius netikėtumus.

SIMPATIZUODAMI KARO PRIESAMS IŠĖJO Į STREIKĄ

LONDON, Kovo 18. — Turneraid Davis Ltd. Kompanija prašalino iš darbo darbininkus, kurie stojo prieš karą. Ten dirbanti darbininkai protestuodami prieš tokį kompanijos žygį išėjo į streiką.

LONDON, Kovo 18. — Anglijos nauja paskola $1,335,000,000 sukelta su kaupu.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU Į SĄVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013. Toronto 3, Ontario, Canada.

Asmeniškai kreipkitės 6 Denison Ave.

JAUNIMUI REIKALINGA VISŲ LIETUVIŲ PAGALBA

Angliškame Liaudies Balso skyriuje jau kelis kartus buvo iškeltas klausimas, kad Kanados lietuvių jaunimo organizacijoms reikia centro, kuris jungtų visų lietuvių kolonijų jaunimo organizacijas į vieną judėjimą. Pereitame numeryje Arbor Vitae vėl tą klausimą iškėlė. Tas rodo, kad Kanados lietuvių jaunimas tikrai trokšta susiburti į platesnį judėjimą. Ir labai teisingai. Ateitis priklauso jaunimui. O ji bus tokia, kokią jaunoji karta prisirengs. Jeigu jaunoji karta tą dalyką supras dabar, ji bus skaisti, o jei ne — sunki. Be to, negalima užmiršti ir dabarties. Jaunimas nori gyventi, nori džiaugtis. Jis nori žaisti, kilti kultūroje ir t.t.

Bet būtų klaida manyti, kad jaunimas gali tą viską atlikti be suaugesnių pagalbos. Ne, jaunimui reikalinga visų Kanados lietuvių pagalba. Pirmiausia, jaunimas neturi užtektinai patyrimo. Jis turi gražius troškimus, nori siekti kilnių tikslų. Tą galima kiekvienam matyti. Bet jam trūksta ne tik patyrimo, o ir daug kitų dalykų, o ypatingai lėšų. Suaugusiųjų ir organizaciniame darbe patyrusiųjų pareiga ateiti jaunimui į pagalbą su patyrimais, su materiale pagalba.

Bus daug tokių, kurie sakys, kad Kanados lietuviai turi užtektinai visokių organizacijų ir nėra reikalo naujas kurti. Jeigu jaunimas nori veikti, lai jis stoja į esamas organizacijas. Darbo jose bus užtektinai. Bet toks aiškinimas būtų klaidingas. Mes turime suprasti, kad tas, kas tinka šiandienai, netiks rytdienai. Todel kas tinka mums, netiks jaunimui. Kanados lietuvių jaunimas gimęs Kanadoje. Daugelis iš jų lietuviškai nemoka, arba labai mažai. Esamose lietuvių organizacijose jiems sunku ne tik veikti, o ir kalbėti. Jiems reikia tokių organizacijų, kuriose jie galėtų laisvai naudoti savo kalbą, tai yra ir lietuvišką, ir anglišką ar francūzišką. Kitas dalykas, tai pats darbas. Jaunimas turi daug skirtingų užsiėmimų, daug naujų problemų. Jaunimui reikia jaunimo organizacijų. Tą patvirtina ir tas faktas, kad jaunimas visose didesnėse kolonijose jau turi savo organizacijas ir aktyviai veikia. Ko jam reikia, tai jėgų apibendrinimo, kad būtų galima išvystyti didesnę veiklą. Ir tą klausimą jaunimas jau kelintu kartu pakelia. Visų Kanados lietuvių užduotis padėti jaunimui to atsiekti.

Pirma pagalba, kurios jaunimas reikalingas, yra patarimai, kaip to atsiekti. Iš jų pačių atsiliepimų matyti, kad jiems trūksta supratimo, kaip įvairias jaunimo organizacijas apjungti. O tą galima atlikti įvairiais būdais. Duodant pasiūlymus per spaudą, per susirinkimus ir net asmeniškai.

Liaudies Balso manymu, Kanados lietuvių jaunimo organizacijos turėtų steigti tam tikrą veikiantį komitetą. Matote, dabar tiniu metu gyvuoja net kelios nepriklausomos organizacijos. Kai kurios yra visai nepriklausomos, o kai kurios kaip sekcijos kitų organizacijų. Iš tų visų jaunimo organizacijų vienos organizacijos nebus galima padaryti, nes prie to neprileis tos organizacijos, prie kurių jos priklauso. Kita, būtų nemaža sunkumų suderinti visų organizacijų pažiūras visais klausimais. Viena, sakysimė, daugiausia veikia sporto srityje, kita muzikos, o trečia trečioj srityj. Viena grupė prisilaiko arčiau vienos politinės krypties, o kita prie kitos ir t.t. Lengviausia būtų apjungti Kanados lietuvių jaunimo organizacijas Kanados Jaunimo Kongreso pavyzdžiu. Štai ką jaunimo organizacijos turėtų padaryti.

Visos lietuvių jaunimo organizacijos turėtų iškelti savo susirinkimuose visų lietuvių jaunimo organizacijų kooperacijos sudarymo klausimą ir patirti, ar nariai rimtai to pageidauja. Jeigu pasirodytų, kad pageidavimas didelis, tuomet diskusuoti suvažiavimo klausimą. Rengiantis suvažiavimui, visos organizacijos turėtų apdiskusuoti ir planus. Būtų gerai, kad bent viena kuri jaunimo organizacija taptų iniciatore ir patiektų visoms kitoms organizacijoms savo sumanymus. Tuomet būtų lengviau orientuotis ir kitoms. Tuomet atsirastų ir naujų sumanymų tuo reikalu. Suvažiavimas išrinktų vadovaujantį komitetą, pavestų jam vadovybę ir uždėtų pareigas. Tokiu tai keliu būtų galima sudaryti didelį Kanados lietuvių judėjimą.

Tiesa, geografinės sąlygos suviažiavimus labai apsunkina, tačiau, su kitų Kanados lietuvių organizacijų pagalba, būtų galima jas nugalėti. O jeigu steigiamasis suvažiavimas ir nebūtų labai didelis, didelio blogumo nebūtų. Pradžia visuomet būna maža. Ir didžiausia ugnis prasideda iš mažos kibirkštėlės.

Liaudies Balso manymu, Montrealo lietuvių jaunimo organizacijos galėtų imti visą iniciatyvą. Tenai yra net kelios grupės. Visos esančios grupės galėtų savo susirinkimuose išrinkti po vieną ar du atstovu, iš kurių susidarytų iniciatyvinis komitetas. Tas komitetas galėtų pradėti suvažiavimo darbus. Jis galėtų išsiuntinėti atsikreipimą į visas lietuvių jaunimo organizacijas, ar jos užgiria suvažiavimo šaukimą, ir atlikti kitus darbus. Paaiškėjus, kad suvažiavimui pritarimas didelis, šaukti patį suvažiavimą.

Kad Kanados lietuvių organizacijos jaunimo pastangas gausiai paremtų, nereikia nei abejoti. Visos organizacijos vis dažniau ir dažniau kalba apie jaunimą. Pirmiausia todel, kad pats jaunimas vis dažniau ir dažniau pasirodo su savo veikimu, o antra, tai kad jaunimas yra jau ant tiek skaitlingas, jog jo reikalais nesirūpinti būtų tiesiog negražu.

Liaudies Balsas iš savo pusės pasižada visomis galimomis priemonėmis padėti. Angliškas skyrius jau ir dabar yra didelė jaunimui pagalba. Svarbiems reikalams esant bus galima duoti daugiau vietos. Be to, Liaudies Balsas neatsiliks ir nuo diskusijų. Liaudies Balso tikslas matyti Kanados lietuvių jaunimą žengiant pirmyn. Imkitės už kilnaus darbo, o Liaudies Balsas jums padės.

Sir Michall O'Dwyer, kairėj, buvęs leitenantas-gubernator i u s Punjabe, Indijoj, kurs kelios dienos atgal buvo vieno indijono nušautas, keršijant už tai, kad jis, būdamas leitenantu-gubernatorium, žiauriai persekiojo indijonus. Lordas Zetland, dešinėj, valstybinis sekretorius del Indijos, ir kiti du sužeisti.

KĄ KITI RAŠO AR SAKO

PREMJERAS Daladje praleido visą valandą laiko šiandien senate begindamas savo karinę politiką, o tuo tarpu keli laikraščiai ragino santarvininkus "surasti kovos lauką — ir vesti karą" prieš "visus savo priešus." — **Canadian Press,** kovo 14.

Tikrai blogai. Per šešis mėnesius negalėjo surasti kovos lauko.

O kaip gi su vakarų frontu?

●

SUTARTIS nei kiek nepažeidžia Suomijos Respublikos nepriklausomybės ir suverenių teisių, kurias ji gavo iš Sovietų valstybės dvidešimt du metai atgal.

Teisingiau pasakius, paktas atstovauja tikrą Sovietų Sąjungos taikos politikos trumfą ir rodo tris dalykus:

Pirma, kad Sovietų Sąjunga nei diplomatijoj nei po pasekmingo ginklų išmėginimo, nestato net ir mažiausiems savo kaimynams tokių sąlygų, kurios būtų nesuderinamos su jų tautine garbe ar pastatytų į abejonę jų tautinę nepriklausomybę.

Antra, kad Sovietų Sąjunga, patiekusi teisingus reikalavimus, duoda visas galimybes jų realizavimui, net ir sunkiausiose sąlygose.

Ant galo, kad visos tos mažos šalys (ir ne vien mažos), kurios remiasi įvairiomis "garantijomis," tampa įrankiais joms svetimų interesų, papuola į pavojingą kelią ir gali pabėgti nuo baisių pasekmių tik nusistatant laikytis nepriklausomos ir blaivios politikos. — **Izvestija,** Sovietų Sąjungos valdžios organas.

●

JŪS KALBATE apie kariškas jūsų pastangas! Gėda, ponas King! Kodel nepasakyti kanadiečiams, kas ištikro dedasi?

Jūs žinote faktus.

Štai faktai, kuriuos jūs slepiate:

Nėra tankų.

Neužtenka orlaivių ar skraidymo instrumentų net lavinimo reikalams.

Neužtenka instruktorių lavinimui lakūnų.

Mūsų lauko artilerija namie neturi nei vieno moderniško ginklo.

Mūsų lauko artilerija buvo pasiųsta užjūrin su senomis kanuolėmis ir įrankiais.

Kanadoj yra tik keturios (nusenusios) priešorlaivnės kanuolės.

Mūsų mechanizuota milicija neturi jokių mechaniškų įrankių.

Kareivių motinos dar negavo jokios paramos. — **Robert J. Manion, M. C.,** konservativų vadas.

Geresnio užkvietimo Hitleris negali laukti.

●

PIRM ŠIS karas užsibaigs, jūs matysite šiame kare ne tik Suomiją, bet ir nekurias kitas Suomijos artimas šalis. — **King,** Kanados ministeris pirmininkas.

Atrodo, kad šios King pranašystės jau neišsipildys.

●

KIEKVIENA valdžia pradeda mirti po to, kai būna išrinkta. — **Dr. Manion,** konservativų vadas.

Komentarų nereikia.

●

MANO SUPRATIMU, nėra nei vieno industrialisto ar biznio vienutės šioje šalyje, kuriems negrumotų netekimas visko, jeigu šiame kare vėjas atsisuktų prieš mus. Mes turime pirmos rūšies kovotojus, ir mes niekad negalėtume sau atleisti, jeigu mes pražiopsotume progą pasiųsti juos į kovos zoną Suomijoj. — **Senatorius Meighen,** ragindamas kanadiečius aukoti del pasiuntimo kanadiečių į Suomiją.

Atrodo, kad ponai pražiopsojo. Tie savanoriai jau nebereikalingi.

Sako minimas komitetas grąžina visas aukas.

●

PASIRAŠYMAS taikos bile kuriame Europos kampe paprastai Londone būdavo išsaukia didelį džiaugsmą, bet tenai nėra jokio džiaugsmo dideliais antgalviais, pranešančiais Sovietų ir Suomių karo galą. Oficialė Britanija tyli, matomai nepatenkinta. — **Globe and Mail** korespondentas.

●

TAI . . . bergždžias darbas spekuliuoti, ko Aliantai nustojo Suomių nutarimu. Konfliktas tenai būtų sugriovęs Vokietijos viltis gauti reikmenų iš Rusijos ar Skandinavijos. Dar daugiau, tokia diversija galėjo paliuosuoti stabdžius, kurie laiko karą, ir paartinti karo užbaigą. Ta viltis dabar, kaip ant nelaimės, visai dingo. — **W. T. Cranfield,** Toronto Evening Telegram reporteris.

●

PAPRAŠYTAS paskirti tinkamą dieną del visuotinos maldos po visą Suvienytą Karalystę priartinimui karo pabaigos, min. pirm. Čemberlenas atsakė, kad klausimas bus svarstomas tinkamam laikui atėjus. "Aš nemanau, kad tas laikas jau atėjo," jis pasakė. Ta pastaba, mūsų manymu, atstovauja galutiną laipsnį Britų atsargume. Ministeris pirmininkas matomai turi nelengvą tikėjimą į maldą, pridėjus prie to ir stoką tikėjimo į šventos dvasios nusimanymą apie situaciją. Melstis už taiką, tur būt, ir yra viskas, ką jūs šiuo metu gausite; taika prieš pat akis, su visais klausimais ore ir jėgos persvara nenustatyta. Ministeris pirmininkas, atrodo, nei neabejoja, kad Dievas gali sulaikyti susikirtimus kada tik Jis nori, bet jis nenori pavesti jam visų smulkmenų. Taikai laiką nustatys Nr. 10 Downing St. Kol kabinetas duos žodį, žmonės turės susilaikyti nuo erzinimo Visagalio. Kol imperija dalykus paims į savo kontrolę, Dievas galės skaityti žvirblius. — **The New Yorker.**

Kam Naudą Karas Neša?

International Nickel Co. Padarė $36,847,466 Gryno Pelno

International Nickel kompanija paskelbė savo gamybos ir finansinės apyvartos metinius rezultatus, kas rodo, kad laike 1939 metų kompanija padarė $36,847,466 gryno pelno, ant jos leidžiamo apyvarton $66,519,563 kapitalo. 14,584,025 šėrai kompanijai atnešė po $2.39 pelno, kas reiškia kompanijos istorijoje vienas iš aukščiausų pelnų.

Kompanija turi pervišinį $71,-293,217 kapitalą.

Prie to, nusiskundžia, kad šiais metais dar būtų turėjus daugiau pelno, jei nebūtų reikėję padaryti $6,723,908 išlaidų dei apsaugojimo savo kapitalo, ir nebūtų įvykęs karas Suomijoj.

Čia ir iškyla klausimas, kaip su valdžios nustatymu, kad iš karinės ar tam panašiai industrijos kompanijos gali darytis tik 5 nuoš. pelno? Štai del ko pelnų aprubežiavimo klausimas ir žuvo neišvydęs nė šviesos. Negi pritars tokios kompanijos, kurios ant savo veikiančio kapitalo padaro virš 50 nuošimčių pelno.

I.N.C. Metalų Gamyba

Laike 1939 metų visame pasaulyje buvo iškasta 256,000,000 svarų nikelio. International Nickel kompanija viena iškasė 210,194,943 svarus. Tuo būdu I.N.Co. nikelio gamyba dominuoja visą pasaulį.

Taip pat rekordiniai daug pagamino ir vario. Laike 1939 m. I.N.Co. pristatė pasaulinei rinkai 324,850,921 svarą vario. Kaip vario taip ir nikelio gamyboje pereitais metais International Nickel kompanija sumušė savo gyvavime istorinį rekordą.

Brangiųjų metalų gamyboje I.N.Co. irgi pralenkė kitus metus. Laike 1939 metų vien platenos rūšies metalų pagamino virš 500,000 uncijų. Apie pusę iškastų brangiųjų metalų kompanija pardavė naujai tarptautiniai nustatyta aukšta kaina.

Kompanijos biznio vedėjas Mr. Stanley pareiškė, kad sąryry su kilusiu karu ir visais netikėtumais, kompanija nesuspėjo tinkamai išnaudoti visas galimybes pakelti savo prekybą pasaulinėje rinkoje.

Tai, ot, kam karas laimę neša. Jie nespėja jos nė glėbiu suimti. Bet kitaip yra su darbininkais dirbančiais toje industrijoje.

J.

Tik Kartą Dovanoju

Vieną savaitę knygvedys bemokėdamas darbininkui algą permokėjo du doleriu. Sekančią savaitę jis juos atsiskaito. Darbininkas gavęs antrą savaitę algą pastebėjo:

— Atsiprašau, ponas, man trūksta dviejų dolerių.

Knygvedys: — Bet kodel nesiskundei pereitą savaitę.

Darbininkas: — Vieną klaidą dovanoju, bet kada kartojasi antra, tai negaliu tylėti.

ŠYPSENOS

Teisingai Atsakė

Mokytojas: — Pasakyk man, kurį Rusijos carą bolševikai sušaudė?

Mokinys: — Aš esu tikras, kad paskutinį.

●

Laukiu Sugrįžtant

Policininkas: — (Apie trečią valandą ryto) Na, ką tu čia dirbi šiuo laiku?

Nepažįstamas: — Aš užmiršau raktus į savo namus, tai laukiu vaikų sugrįžtant.

●

Pokylyje

Petras: — Pasakyk, Juozai, kuri tau panelė šiame pokylyje yra gražiausia?

Juozas: — Atsiprašau, negaliu, tą gali nustatyti tik žinantis dažų spalvų suderinimą.

●

Amžinai Skolingas

Jurgis: — Dėde, jei tu man paskolinsi 100 dolerių, tai aš liksiu amžinai tau skolingas už suteiktą man pagalbą.

Dėdė: — Taigi, aš to ir bijau.

●

Jaučia Už Garbę

Motina: — Aš jaučiu sau už garbę, kad mano sūnus savo darbu iškalno nuo apačios ligi pat viršaus.

Kaiminka: — Tai ką jis dirba?

Motina: — Jis pradėjo batų taisymu, o dabar dirba kaip kepurių siuvėjas.

●

Tas Puiku . . .

Biznierius: — Šiandien man tiesiog nepakenčiama diena. Aš gatavas viską sukapoti į gabalėlius.

Jo žmona: — Tas labai puiku. Aš kaip tik ir norėjau, kad tu malkas sukapotum del prakurų.

●

Tai Netuščia

Jonas: — Aš pagavau šaltį mano galvon.

Zosz: — Del to nepaisyk. Nemurmėk. Na, jei ir šaltį pagavai, tai vistiek bus kaip kas joje.

●

Nuoširdus Atsakymas

Vaikinas: — Brangioji, ar tu apsivedus su manimi pamesi rūkyti ir gerti?

Mergina: — O, būtinai, mano angele. Bet jei tu mane nevestum, tai aš atsisakyčiau ir nuo valgio.

●

Gatvėkaryje

Vaikas: — Mama! Ar tu neperki bilieto del manęs?

Motina: — Ne, vaikeli! Iš mažų vaikų bilieto nereikalauja.

Vaikas: — Ar tai todėl, kad mes maži nesinaudojame prie gatvėkario viršaus pakabintais diržais?

●

Dabar Žinosi

Ji: — Aš esu taip linksma, kad mes susižiedavome.

Jis: — Bet juk tu ir be to žinojai, kad aš tave myliu.

Ji: — Taip, mano mielas, aš žinojau, bet tu nežinojai.

●

Vaikų Prieglaudoje

— Mama, tu sakei, kad vaikus atneša tik gandrai. O aš matau, kad pas mus kasdien vaikų atneša policininkai . . .

●

Kalbos

— Nejaugi tu gali be pasipiktinimo priimti visas kvailystes, kurias apie mane pasakoja?

— Na, ką tu čia! Žinoma, ne! Aš su pasibiaurėjimu jas perduodu kitiems.

PASTABOS

Suomiai visada "laimėdavo," raudonarmiečius "naikindavo" kaip kokius grybus, bet karą laimėjo Sovietų Sąjunga.

Vadinasi, Suomijoj įvyko stebūklas.

* * * *

Bet tie suomių "pasisekimai" pamažu pradeda nykti. Mannerheimas pats prisipažino, kad suomių žuvo 15,000.

Tanneris, užsienio reikalų ministeris, pareiškė, kad Suomija neteko 50,000. Matomai jis turėjo mintyje ir sužeistus.

Naujienos rašo, kad Suomija neteko 35,000 užmuštais ir 35,-000 sužeistais.

* * * *

Dar vienas melas laukia atsakymo. Tai suomių skaičiai žuvusių ir sužeistų raudonarmiečių.

Mannerheimas nurodė, kad raudonarmiečių žuvo 200,000. Kiti tą skaitlinę padidina. Naujienos rašo, kad Sovietų Sąjunga neteko 250,000 užmuštais ir tiek pat sužeistais.

Bet ir šiam melui artinasi galas. Sovietai greitai paskelbs ir savo skaitlines. Bet jos nebus didesnės už suomių. Raudonoji armija mušė suomius ne kumštimis, o daug galingesniais ginklais, negu kad suomiai turėjo.

* * * *

Mes tas skaitlines ginčijame, žinoma, ne todel, kad užstoti Sovietų Sąjungą ir priduoti jos kariuomenei daugiau jėgos ir pasisekimų. Sovietų Sąjunga to iš nieko nereikalauja. Ji turi savo jėgas, kurios ją gina.

Mes tas skaitlines ginčijame tam, kad parodyti, kaip kitų laikraščių skaitytojai yra niekinami, kaip mulkinami melagingomis žiniomis. Mūsų tikslas duoti skaitytojams tiesą, nežiūrint kuriai pusei ji prielanki, o kuriai neprielanki.

Kapitalistų ir jų tarnų spauda mulkina skaitytojus visokiomis nesąmonėmis. Na, pasakykite, kokia skaitytojui nauda iš to, kad jam rašoma, jog žuvo 250,-000 raudonarmiečių, kuomet faktinai tiek nežuvo? Arba, kokia skaitytojui nauda iš to, kuomet yra rašoma, jog suomių žūsta labai mažai, kuomet tikrenybėje yra kaip tik priešingai? Jokios naudos iš to nėra.

* * * *

Senatorius Meighenas pasiuntė suomijos valdžiai telegramą užtikrindamas, kad jo komitetas pasiųs Suomijai 2,000 savanorių. Bet kaip dabar pasirodo, tai suomiai gerai padarė susitaikydami, nes tų savanorių nebūtų jie sulaukę iki vidurvasario.

Dabar spauda skelbia, kad Meigheno komitetas paleido 250 savanorių, kadangi jie jau nebereikalingi. Buvo garsinama, kad yra jau 500.

Tanneris teisingai pažimėjo, kuomet pasakė: "Mes netekome jėgų kariauti ir vilties iš kitų paramos gauti."

Sukurstyt buvo lengva, bet su parama išėjo visai priešingai.

* * * *

Zigmo maršrutas Suvienytose Valstijose vyksta labai sekminkai. Naujus skaitytojus ir aukas siunčia ir siunčia.

Amerikiečiai užsitarnauja didelę kanadiečių padėką. Jie su savo parama užtikrins Liaudies Balso gyvavimą ir tokiose sąlygose, kaip kad dabar yra.

* * * *

Neturėtų būti užmirštas Liaudies Balsas ir kanadiečių. Prie kiekvienos progos reikia stengtis gauti naujų skaitytojų.

O kad galima gauti Liaudies Balsui naujų skaitytojų, tai negali būti agejonės. Įvykių eigą parodė, kad Liaudies Balsas Kanados lietuvių tarpe yra vienintelis laikraštis, teikiąs teisingas žinias.

J. Y.

Tekstas Sutarties Tarp Sovietų ir Suomijos

MASKVA. — Sovietų vyriausybė kovo 12 d. pasirašė sekamąją taikos sutartį su Suomijos (Finliandijos) valdžia:

Taikos Sutartis Tarp Sovietų Sąjungos ir Suomijos Respublikos

Prezidiumas Sovietų Sąjungos Vyriausio Sovieto, iš vienos pusės, ir Suomijos Respublikos prezidentas, iš antros pusės, trokšdami sustabdyt karo veiksmus ir sumegst stiprius ir draugiškus ryšius tarp šių dviejų šalių, ir įsitikinę, kad aiškus nustatymas sąlygų užtikrinančių saugumą abiem šalim, taip pat saugumą Leningrado ir Murmansko miestam ir Murmansko geležkeliui, atitinka reikalam abiejų susitariančių šalių, atrado reikalinga padaryt tais tikslais sutartį ir paskyrė įgaliotus savo atstovus — Prezidiumas Sovietų Sąjungos Vyriausio Sovieto: Viačeslavą Michailovičių Molotovą, pirmininką Sovietų Sąjungos Liaudies Komisarų Tarybos ir užsienių reikalų komisarą; Andrių Ždanovą, narį Sovietų Sąjungos Vyriausio Sovieto Prezidiumo, ir Vasilevskį, brigados komandierių, o iš antros pusės, prezidentas Suomijos Respublikos: Risto Ryti, pirmininką Ministerių Tarybos; ministerį Juhu Paasikivi, generolą Karlą Rudolfą Waldeną ir profesorių Voionmaa.

Minimieji įgalioti atstovai, vieni ir kiti įteikė savo įgaliojimus, kurie buvo atrasti tinkamais savo pavidalu ir geroje tvarkoje, sutiko su sekančiomis sąlygomis:

SKYRIUS I

Tuojaus bus sustabdyti karo veiksmai tarp Sovietų Sąjungos ir Suomijos tokiu būdu, koks nustatytas protokole prijungtame prie šios sutarties.

SKYRIUS II

Valstybinė siena tarp Sovietų Sąjungos ir Suomijos Respublikos bus pravesta palei naują liniją taip, kad Sovietų Sąjungai priklausys visas Karelijos Tarpvandenis (isthmus, arba tarpkaklis) su Viborgo (Viipuri) miestu ir Viborgo Įlankos salomis, vakariniai ir šiauriniai Ladogos Ežero pakraščiai su miestais Kešsholmu (Kakisalmi), Sortavala ir Soujaervi, tam tikras skaičius salų Suomijos Įlankoje, žemė į rytus nuo Maerkaejaervi su miestu Kuolajaervi ir dalis Rybačij ir Srednij pusiausalių, pagal žemlapį prijungtą prie šios sutarties.

Smulkmeningesnį nužymėjimą rubežiaus linijos padarys mišri komisija, susidedanti iš atstovų nuo abiejų susitariančių šalių; ši komisija turi būti sudaryta eigoje dešimties dienų nuo šios sutarties pasirašymo.

SKYRIUS III

Abidvi susitariančios šalys abipusiškai pasižada, kad viena neužpuls antros ir nei viena nei antra nedarys jokių sąjungų su kitais kraštais ir nedalyvaus jokiose sąjungose, atkreiptose prieš vieną ar antrą iš čia susitariančių dviejų šalių.

SKYRIUS IV

Suomijos Respublika sutinka Sovietų Sąjungai parsamdyti per 30 metų, su kasmetiniu iš Sovietų Sąjungos apmokėjimu aštuonių milijonų suomiškų markių, pusiausalį Hangoe (Hanko) ir apsupančius jį vandenis per penkias mylias į pietus ir į rytus ir tris mylias į vakarus ir į šiaurius nuo šio pusiausalio ir tam tikrą skaičių gretimųjų salų, pagal čia prijungtą žemlapį, kad Sovietai galėtų ten įsisteigt laivyno bazę, kuri pajėgtų apgint įplaukimą į Suomijos Įlanką nuo užpuolimo; apsaugai tos laivyno bazės, yra suteikta Sovietų Sąjungai teisė palaikyt ten savais kaštais ginkluotas sausumos ir oro jėgas tinkamo stiprumo.

Dešimties dienų eigoje nuo tos dienos, kada ši sutartis įeina galion, Suomijos valdžia ištrauks visą savo kariuomenę iš Hangoe pusiausalio; Hangoe pusiausalis, kartu su gretimomis, aplinkinėmis salomis, pereis į Sovietų Sąjungos valdybą, pagal šį sutarties skyrių.

SKYRIUS V

Sovietų Sąjunga pasižada ištraukt savo kariuomenę iš Petsamo srities, kurią Sovietų Vyriausybė buvo laisvu noru užleidus Suomijai pagal 1920 metų taikos sutartį. Suomija pasižada, kaip kad nusakyta 1920 metų taikos sutartyje, nelaikyt vandenyse palei Arktikos (ledinio) Vandenyno pakraštį karinių laivų ir kitų ginkluotų laivų, apart tokių ginkluotų laivų, kurie turi mažiau kaip 100 tonų įtalpos, kuriuos Suomija turi teisę laikyt be apribojimų; taip pat ne daugiau kaip 15 karinių laivų Petsamo vandenyse, iki 400 tonų kiekvienam laivui, kas yra pagal 1920 metų taikos sutartį. Suomija, pagal tą pačią sutartį, neturi teisės laikyt ten jokių povandeninių laivų ar karinių lėktuvų ir neturi teisės statytis karo laivyno stovyklas ar karines laivastatyklas apart tokių laivinių dirbyklų, kurios reikalingos užlaikymui ten esamų jos laivų.

Viipuri (Viborgo) stotis, prieš karą. Viipuri, 75,000 gyventojų miestas, pagal sutartį, tenka Sovietų Sąjungai. Dabar rubežius bus už 90 mylių nuo Leningrado, o pirma buvo 20 mylių.

SKYRIUS VI

Pagal 1920 metų sutartį, yra suteiktas Sovietų Sąjungai ir jos piliečiams laisvas pervažiavimas skersai Petsamo srities į Norvegiją ir atgal. Sovietų Sąjungai suteikta teisė atidaryt konsulatą Petsamo srityje. Traukiniais persiunčiami kroviniai skersai Petsamo srities iš Sovietų Sąjungos į Norvegiją, taip ir prekiniai traukiniai skersai tos srities į Sovietų Sąjungą yra paliuosuoti nuo inspekcijos (peržiūros) ir kontrolės, išskyrus tik tokią kontrolę, kokia reikalinga tvarkymui pačių pervažiavimų. Minimi kroviniai yra taip pat paliuosuoti nuo muitinių mokesčių ir nuo pervažiavimo ar kitų mokesčių. Minimoji krontrolė prekinių traukinių yra leidžiama tiktai tiek, kiek ją pripažįsta įsigyvenusios taisyklės, kurių laikomasi tarptautiniuose susisiekimuose. Sovietų piliečiai, keliaujantieji skersai Petsamo srities į Norvegiją ir atgal iš Norvegijos į Sovietų Sąjungą, turi teisę laisvai pravažiuot pagal pasportus, išduotus atitinkamų sovietinių įstaigų. Neginkluoti Sovietų lėktuvai turi teisę laisvai skraidyt per Petsamo sritį tarp Sovietų Sąjungos ir Norvegijos, prisilaikydami bendrai priimtų veikimo taisyklių.

(Sekantieji sutarties punktai gauti per radio iš Londono.)

SKYRIUS VII

Suomija sutinka leist skersai žemės tarp Rusijos ir Švedijos, trumpiausiu keliu, pravest naują geležinkelį, kuris bus abiejų šalių bendrai nutiestas, gal 1940 metais, tarp Kandalaškos ir Kemijaervi.

SKYRIUS VIII

Pasirašius šią sutartį, abidvi šalys panaujina ekonominius ryšius ir pasižada daryt naują prekybos sutartį.

SKYRIUS IX

Ši sutartis įeina galion tuoj ir turi būt patvirtinta. Apsikeitimas patvirtinimo notomis turi įvykt ne vėliau kaip per 10 dienų, Maskvoje. Sutartis padaryta dviejuose originaluose, kiekvienas originalas trimis kalbomis — rusiškai, suomiškai ir švediškai.

Maskva, kovo 12 d.

MOLOTOV
ŽDANOV
VASILEVSKI
RYTI
PAASIKIVI
WALDEN
VOIONMAA.

DVI BAISIOS LINIJOS Į KURIAS ŽMONIJOS AKYS ATKREIPTOS

"Zigfrid," "Mažinot," tai žodžiai įgavę nepaprasto populiarumo. Jie yra lūpose gatvėje žaidžiančio vaiko ir valstybių aukščiausiose įstaigose . . . Juos mini vokiečiai, francūzai ir anglai — neapleidžia ir atsilikusios tautos . . . Bet kodėl? . . Gal tais vardais pavadinta žmonių siekiama laimė? . . . O gal apsauga nuo gamtos baisių nelaimių? . . Nuo žemės drebėjimų? . . Gal nuo potvynių? . . O, ne! . . Tai vardai tvirtovių linijų! . . Tai ant dviejų kultūringiausių valstybių rubežių spąstai — kilpos . . . Kilpos milijonams . . . Ir ne del žvėrių, bet del rinktinių, sveikų ir išlavintų vyrų . . .

Kas jas pastatė? . . Nagi protas ir ranka to paties žmogaus, žmogaus, kuris nori gyventi . . . Nori džiaugtis gyvenimu . . . Jis statė apsaugai, o paliko kilpomis . . .

Kultūringa francūzų tauta statė garsiąją "Mažinot," vokiečiai — "Zigfrido" . . . Statė per eilę metų. Francūzai paaukavo virš šešių metų valstybinio trūso, vokiečiai taipgi apie tiek. Dirbo daug, ir ne vien fizinių, bet ir protinių jėgų.

Vokiečiai kartais susitvenkdavo po 243,000 žmonių prie statybos "Zigfrido." Negana to. Ten pat dirbo 90,000 technikų, 300 darbo tarnybos dalinių. Neapsiėjo ir be technikos pabūklų užsikinkymo. Jų irgi buvo užkinkyta apsčiai . . . 9,000 vagonų ir 16,000 sunkvežimių vežė brangias statybos medžiagas, 4,200 autobusų žmones. Ir to pasekmės . . . Šiandien Vokietija turi "Zigfrido" liniją, susidedančią iš 22,000 fortų, apimančią teritoriją 50 kilometrų pločio ir apie 800 kilometrų ilgio. Ji turi tvirtą rubežių. Nuo pat Šveicarijos iki jūros. Bet tai nerubežius, bet kilpos, spąstai del jos kalmynės tautos . . .

Francūzai, po virš šešių metų valstybinio trūso ir sudėjimo bilijonų frankų turi "Mažinot" liniją. Ji paskutiniais mėnesiais paruošta atlikti savo uždavinį. To uždavinio atlikimui jos tik išviršinis paruošimas paėmė nepaprastą kiekį turto. Pastatyta kliūtys, į kurias sudėta 65,000 tonų spygliuotos vielos, pastatyta 4,000,000 geležinių baslių. Neapseita ir be sunkaus darbo įdėjimo. Iškasta 4,500,000 kūbinių metrų žemės paruošiant išviršinius apkasus. Jų sutvirtinimui sudėta virš 100,000,000 kilogramų plieno. O po tokiu paviršium yra puikiausia įruošta kelių aukštų slėptuvės, amunicijos sandėliai, ginklų taisymo dirbtuvės, kareivių lavinimui laukai, elektros stotys, na, ir net aerodromai. Tas viskas užminuota. Užminuota del mirties milijono vokiečių . . . Neapsieis ir be savųjų aukų . . . Tai baisios kilpos — spąstai . . .

Šiandien žmonės su nusistebėjimu tyrinėja ir su neigiamais atsiliepimais aptaria garsias krikščionių katokumbas. Ką būsiančios kartos pasakys apie "Zigfrid" ir "Mažinot?" . . .

K.

Mokslininkai Augina Kūdikį Kuris "Amžinai" Gyventų

Mokslininkai pakinkė daug gamtos jėgų. Pakinkytos gamtos jėgos naudojamos geriems ir blogems tikslams. Ačiū mokslininkams, šiandien žmonių gyvenimas yra padarytas daug patogesniu. Bet žmonių amžiaus prailginimui ir jų padarymui atsparesniais prieš ligas ir net mirtį, dar yra mažai atlikta. Tuo klausimu paskutiniu laiku susidomėjo Long Island, N. Y., Karališkoji Metafizikų Brolija. Ši, prieš 40 metų velionės W. K. Vanderbilt įkurta $2,500,000 mokslo įstaiga, pasiėmė į savo rankas naujoviškai išauklėti kūdikį, kuris, pasak Karališkos Metafizikų Brolijos prezidento James B. Schafer, amžinai gyventų.

Karališka Metafizikų Brolija turi paėmus į savo globą kūdikį — mergaitę, Jean Gauntt, kuri dabar yra šešių mėnesių amžiaus ir auklėjama sulyg naujausių mokslo metodų, metafizikų globoje.

Kadangi metafizikų nuomone žmonių gyvenimo ilgumas ir kūno atsparumas prieš visokias ligas daugiausia priklauso nuo žmogaus minties, tai jie ir pasiryžo auklėjamai Jean Gauntt suteikti visuomet aiškią metafiziška aplinkuma paremtą mintį. Kad Karališkos Metafizikų Brolijos nariai taip įsitikinę tai jų prezidentas vardu tos brolijos pareiškė: "Mes tikime, kad mintis yra tokia pat jėga kaip ir elektros, ugnies ir vandens. Ji kaip ir visos gamtos jėgos gali būti naudojama geriems ar blogiems tikslams." Jų nuomone, mintis gali būti naudojama blogiems tikslams, tai yra, žudymui paties savęs ir geriems tiklams — gelbėjimui. Nuo pražūtingos minties priklauso ne tik kūno atsparumas prieš ligas, bet ir prieš mirtį. Nuo aiškios metafiziškais dėsniais paremtos minties priklauso žmogaus kūno sveikata ir net jo "amžinas" atsparumas prieš mirtį. Tam tikslui metafizikai ima pavyzdį sveiką žmogų su aiškia, tyra mintčia, kuris nors gyvena tarpe pavojingiausiomis ligomis sergančių, bet jis yra atsparus prieš jį apsiautusius milijonus pavojingiausių ligų mikrobų.

Jeigu žmogus bus išmokytas išlaikyti savo mintį visuomet aiškią ir visą aplinkumą teisingai supras, tai jis ir labai pavojingose sąlygose nesirgs ir bus atsparus prieš mirtį. Jei mintis bus išlaikyta aiški ir pražūtingai nepažeista, neužgauta ir nesuerzinta, tai ir kūnas bus sveikas, o jei kūną nesunaikins liga, tai jis ir nemirs.

Naujoviškai bandomas auklėti kūdikis Jean Gauntt yra priežiūroje, gal, tūkstančio metafi-

(Nukelta ant 5-to puslp.)

TARP MINŲ IR SUBMARINŲ

Kelionė Laivu Karo Metu

J. JURGINIO SUGRĮŽIMAS IŠ AMERIKOS

(Pabaiga)

Mus pasitinka anglai

Gruodžio 17-tos rytą mes pastebėjom kažką toli žiburiuojant. Ir vienoj ir antroj pusėj. Kai jau gerai išaušo, aiškiai matėsi, jog tai laivai. Bet kokie, kariški ar prekiniai? Ilgai spėlioti neteko, nes netrukus virš mūsų galvų ratą apsuko kariškas anglų hidroplanas. Keleiviai nerimavo:

— Praleis mus anglai, ar varys į uostą?

Bespėliojant, laivas vandeny išrašė lanką. Jo užpakaly paliko kreiva vandens vaga.

— Plauksim į Škotiją, kažin kaip ilgai ten būsim?

Netrukus ėmė rodytis žemyno uolos švyturiai. Jie ėjo vis didyn ir didyn. Valandą kitą paplaukėjus jau galėjom atskirti namus, žmones ir medžius. Mūsų laivas plaukė labai palengva, siaura, įvairiais ženklais nužymėta vaga ir pagaliau visai sustojo. Jo pasitikti atskubėjo nedidelis anglų laivas — vilkikas, kuriame mes jau iš tolo pastebėjom ginkluotus jūrininkus. Jie buvo apsivilkę trumpais juodais vatinėliais, su nuogais kaklais, jų kepurės be matikų. Anglų laivo gale kabėjo Anglijos vėliava, bet ji buvo tiek aprūkus, kad spalva išskirti buvo neįmanoma. Du anglų laivyno karininkai ir trys jūrininkai įlipo mūsų laivan. Mes laukėm kokių nors naujienų.

Laivo užpakaly vėl ima virti vanduo, mes plaukiam kažkokia įlanka gilyn į Škotiją. Sniego dar niekur nematyti, laukai žaliuoja, dirvose vaikšto galvijai. Praplaukėm nepaprastai puošnią kažkokio lordo pilį, stovinčią jūros pakraštyj.

Iš mūsų atima foto aparatus

Aš jau rengiausi nusifotografuoti to lordo pilį ir kitus apylinkės namus, kai tuo tarpu laivo tarnautojas atėjo ant dėnio ir pranešė:

— Keleiviai prašomi atiduoti laivo vadovybei visus foto aparatus. Toks yra anglų valdžios įsakymas. Ką nors fotografuoti anglų vandenyse griežtai draudžiama.

Lordo pilis taip ir liko nenufotografuota. Prie savo foto aparatų pririšom korteles su pavardėmis ir kajučių numeriais ir atidavėm ten, kur liepta buvo.

Beplaukiant artyn ėmė matytis bokštai, mes spėjom, kad netrukus bus uostas. Tačiau siaurą sąsmauką praplaukę, pamatėm vaizdą, kokio nesitikėjom. Didžiulėj įlankoj, toli nuo uosto prieplaukos stovėjo daugybė sulaikytų laivų. Švedų laivų suskaitėm — aštuonis, danų — septynis, norvegų — dvylika. Matyt buvo po vieną latvių ir estų. Visi jie stovi inkarus įleidę. Tolumoj stovinčių negalima atskirti, kuriai valstybei jie priklauso.

Mūsų "Gripsholmas," kaip koks laivų tėvas į mažųjų tarpą įsimaišęs, išmetė inkarą ir sustojo. Keleiviai vėl ėmė spėlioti:

— Kažin, kiek dienų čia pas anglus viešėsim? "Gripsholmas" su "Drothninholmu" yra čia išbuvę po dešimt parų.

Mūsų laivan įlipo dar daugiau laivyno karininkų, jūrininkų ir civilių. Jie ėmė tikrinti laivo dokumentus, krovinį, paštą ir keleivius.

Pasikalbėjimas su anglų karininkais

Po pietų visiems keleiviams buvo įsakyta neišeiti iš kajučių ir laukti dokumentų patikrinimo. Mums nusibodo belaukiant. Suomiai susėdę ant laiptų ėmė dainuoti, aš su savo patefonu pradėjau naujausių Amerikos plokštelių koncertą. Kad ne taip nuobodu būtų. Kai pasigirdo įspėjimas "ateina," koncertas nutilo, visi suėjom į savo kajutes.

Mūsų koridoriu pasuko du laivyno karininkai ir viena uniformuota moteris. Jeigu kuri keleivė būtų įtarta ir ją reikėtų iškrėsti, kratą padarytų ši uniformuota moteris.

Mano kajutėn įėjo jaunas, šviesiaplaukis karininkas. Žengdamas per slenkstį jis nusiėmė uniforminę kepurę ir tarė:

— Labas vakaras, kaip sekasi jums kelionė?

Po to jis labai mandagiai paprašė parodyti pasą ir paklausė, ko aš buvau Amerikoje ir kur dabar važiuoju. Gavęs paaiškinimus, jis pareiškė, jog pasus jie paimsią, kai patikrinimas pasibaigsiąs, pasus mes gausią laivo kontoroj. Jis atsisveikino, padėkojo, kaip Anglijoj ir Skandinavijoj priimta dėkoti ir išėjo. Po šitokio patikrinimo mes vėl laisvai galėjom vaikščioti po visą laivą.

Temstant, prie manęs priėjo laivo tarnautojas ir pasakė:

— Tamsta prašomas į kajutę, anglai laukia.

Sugrįžęs laivan, prie kajutės durų radau tą patį karininką, kuris paėmė mano pasą ir dar kitą karininką, senesnį už pirmąjį ir aukštesnį laipsniu. Pamatę mane prašneko:

— Labas, mes vėl pas tamstą.

— Prašau.

Suėję vidun man paaiškino, kad dabar esąs karo metas, kad jiems esą pavesta tikrinti neutraliųjų laivų keleivius, ir kad aš neužsigaučiau, jei jie paklausią manęs keletą klausimų.

Aš, žinoma, pasakiau, kad tai bus man tik malonumas.

— Tamsta esi buvęs Vokietijoj ir, žinoma, moki vokiškai?

— Taip, pone.

Apie mano lankymąsi Vokietijoj jie sužinojo iš mano paso, nes ten buvo vokiečių viza.

Po to jie klausė, ar aš turiu Vokietijoj pažįstamų, ar aš su jais susirašinėju, ar nevežu jiems laiškų ir ar nerašau vokiečių spaudai. Baigus kalbą apie Vokietiją, jie ėmė klausinėti apie Rusiją, ar aš moku rusiškai, ar turiu ten pažįstamų, ar nesu pažįstamas su "Tasso" atstovais užsienyje ir t.t. Po to prašė parodyti, kokius aš su savim vežu laiškus. Aš turėjau "Amerikos" redaktoriaus p. Laučkos įduotus tris laiškus: vieną dr. Ig. Skrupskeliui, antrą inž. A. Domaševičiui ir trečią — vienam pulkininkui, kurio pavardės aš neatsimenu. Tuos laiškus jie iš manęs paėmė. Karininkai man tvirtino:

— Šituos laiškus adresatai gaus paštu.

— Bet kad ant jų nėra pašto ženklų. Galiu aš juos dabar apmokėti?

— Dėkui, nereikia. Mes pašto ženklus patys priklijuosime, Anglijos imperija turtinga.

Kadangi anglai atrodė labai malonūs ir nepaprastai simpatiški, aš įsidrąsinau ir juos paklausiau:

(Versk)

Lietuvoje

PIENOCENTRAS PAREMĖ VILNIAUS KRAŠTO ŪKININKUS

Vilnius. — Pienocentras paaukojo 600 centnerių sėlenų ir išspaudų Vilniaus krašto ūkininkų gyvuliams šerti. Kadangi čia labai trūksta pašarų, tai manoma propaguoti ir pradžioj pašelpti ūkininkus koncentruotais pašarais. Visoje Vilniaus srityje ruošiami kursai, išmokti ūkininkus, kaip šerti gyvulius koncentruotais pašarais. Tokių pašarų Vilniaus kraštui norima parūpinti iš surinktų iš ekonominių organizacijų aukų .

Mažas, Bet Labai Veiklus Vilniečių Kooperatyvas

Vilnius. — Lietuvių vartotojų kooperatyvas "Rūta" įsisteigė Vilniuje dar prie lenkų, prieš porą metų. Pradžioj įsikūrė nedidelę maisto produktų krautuvėlę. Lenkai "Rūtai" veikti visaip sunkino ir trukdė. Grįžus Vilniuj prie Lietuvos, "Rūta" jau trečią dieną atidarė mieste keletą krautuvių. Dabar Vilniuje ji turi 18 krautuvių ir dar netrukus atidarys 5 — 6 naujas; be to, jau 8 skyrius krautuves įsteigė Vilniaus srities miesteliuose.

Vilniuj "Rūta" turi didelę kepyklą, kurioje per porą mėnesių iškepė apie 330,000 kg. duonos. Narių "Rūtos" kooperatyvas turi 250.

Ateityje numatoma veikimas plėsti, ypač provincijoje, kur bus supirkinėjami iš ūkininkų žemės ūkio produktai, parduodamas jiems žemės ūkio mašinos, trąšos ir kt. ūkiui reikalingi dalykai.

Per porą mėnesių "Rūtos" krautuvės pardavė prekių už apie 250,000 litų, nors savo kapitalo kooperatyvas teturi tik apie 6,000 litų.

Sausio 26 d. įvykusiame kooperatyvo narių susirinkime priimta 1940 metų sąmata, kurioj numatyta 429,000 litų pajamų ir 423,000 litų išlaidų, ir nutarta, kad "Rūta" įstos į "Lietūkį" nariu.

LIETUVOJE YRA AUGINAMA 800 JUODŲJŲ SIDABRINIŲ LAPIŲ

Kaunas. — Šiuo metu Lietuvoje yra jau 18 juodųjų sidabrinių lapių ūkių, kuriuose auginama per 800 lapių; be to yra 10 audinių augintojų, kurie turi per 400 žvėrelių, ir 20 augintojų, kurie laiko apie 300 nutrijų. Praėjusiais metais buvo rinkai atiduota 700 juod sidabrinių lapių, už kurių kailius gauta apie 180,000 litų. Brangiųjų kailių žvėrys Lietuvoje pradėti auginti dar tik prieš keletą metų.

PERŠOVĖ SAVO VYRĄ IR LIKO IŠTEISINTA

Švėkšna. — Urbiai, Švėkšnos valsčiaus ūkininkai, po 18 metų taikaus šeimyniško gyvenimo ir prigyvenimo 11 vaikų, kurių penki ir dabar gyvena, pradėjo nesutikti. Urbis pradėjo įtarinėti savo žmoną neištikimybe ir su ja labai žiauriai elgdavosi. Moteris nepakęsdama to paliko jį ir persikėlė į miestelį, kur su vaikais gyveno iš savo uždarbio. Jos vyras ir ten nenustojo jai keršinęs ir net jos gyvenamo namo langus išdaužydavęs. Tos aplinkumos verčiama Urbienė įsigijo seną revolverį ir išmokusi jį naudoti visuomet su savim nešiodavusi del apsigynimo, jei jos vyras jai grąsins mirties kerštu.

Panašiai ir įvyko. Pora metų atgal Urbienei nesant namie Urbis išdaužęs jos buto langus ir susitikęs ją begrįžtant ėmė ją mušti. Ta besigindama paleido į jį šūvį. Šūvis pataikė Urbiui į petį, nuo ko jis pasveikęs paliko be 30 nuoš. darbingumo.

Teisme Urbienė prisipažino kalta, bet teismas ją išteisino.

Spaudos Fondas Išaugo į Stambią Korporaciją

Kaunas. — Spaudos Fondas pereitais 1939 m. išleido daugiausiai grožinės literatūros ir kitų sričių lietuviškų knygų per 70 pavadinimų, 265,000 ekzempl. tiražo. Nuo 1923 iki 1939 m. pabaigos Spaudos Fondas išleido viso 2,608,000 ekzempl. tiražo už maždaug 3,107,000 litų vertės. Į knygų leidimą įdėjo kapitalo 1,304,000 litų, honorarams išmokėjo 600,000 litų.

Spaudos Fondo sandeliuose yra sukrauti komiso sąlygomis Universiteto ir Švietimo ministerijos knygų leidiniai, be to kaikurių kitų leidyklų knygos, viso per 3 milijonus litų kataloginės vertės.

Spaudos Fondas 1941 m. spalių 20 d. švęs savo 20 metų sukaktį. Jį pradėjo prieš 19 metų įsisteigęs mokytojų kooperatyvas "Spaudos Fondas," pasiskolinęs 4,000 ostmarkių. Šiandien Spaudos Fondas turi: savo kapitalo 1,863,641 litų, daro metinę apyvartą per 7 milijonus litų, o pernykščių metų balansas siekė per 11 milijonų litų.

Spaudos Fondas turi 163 tarnautojus ir 130 darbininkų, kurių daugelis yra su aukštomis kvalifikacijomis ir moksliniu pasiruošimu. Visą Sp. Fondo veiklą vykdo 266 narių rinkta 7 asmenų valdyba.

Šiais metais Sp. Fondas yra numatęs išleisti jau apie 40 veikalų, kurių tarpe pažymėtini V. Krėvės "Dainavos šalies senųjų žmonių padavimai," ketvirtą laidą, J. Keliuočio romaną "Svajonės ir siaubas," V. Žilionio apysakas "Svetima Moteris," Stasės Vaineikienės "Pabėgėlės užrašus," K. Borutos naują romaną, "Prošvaistės" IV knygą, Kazio Binkio poemą jauniesiems "Keistutis pas Gediminą," Stepo Zobarsko "Ganyklų vaikai," A. Juškevičiaus ir J. Maceikos "Vilnius ir jo apylinkės," dr. M. Vorobjovo "Vilniaus Menas," Šinkūno "SSSR geografiją," kelias biografijas ir t.t.

SUSIRŪPINA VILNIAUS DARBININKŲ ŠVIETIMU

Vilnius. — Lietuvos Darbo Rūmai savo skyrių Vilniuje buvo įsteigę gruodžio 10 d. ir per tą trumpą laiką visokeriopai išplėtė savo veiklą. Jau įsteigta Vilniaus darbininkams biblioteka, gaunami darbininkų skaityklai įvairūs laikraščiai, teisės patarėjas (juriskonsultas) duoda darbininkams nemokamai patarimus. Darbo Rūmų skyriuje kasdien lankėsi apie šimtas interesantų. Skyrius organizuoja darbininkų kultūros klubą, chorą ir orkestrą ir meno mėgėjų teatrą.

Prie Darbo Rūmų skyriaus steigiamas kūro sandėlis, iš kurio ir Vilniuje, kaip ir Kaune, dar bininkai gaus malkų papigintomis kainomis.

Turniškiuose, prie Neries netoli Vilniaus, kur yra statoma didelė elektros stotis, ir šiuo metu dirba gana didelis skaičius darbininkų, Darbo Rūmai įsteigė Talkos kultūrinį klubą.

Prie klubo yra skaitykla, knygynas, vakarais čia susirinkę darbininkai mokosi lietuvių kalbos, skaito knygas ir laikraščius, klausosi radio. Kultūros klubą darbininkai labai gausingai ir mielai lanko.

Išparceliuos 100 Dvarų

Vilnius. — Vilniaus srities žemės tvarkytojas pareiškė, kad iki pavasario jau bus paruošta parceliacijai per 100 dvarų. Prie parceliacijos darbų dirba apie 50 matininkų ir keli kultūrtechnikai. Žemės gaus pirmoj eilėj Lietuvos piliečiai: mažažemiai, dvarų kumečiai, žemės darbininkai. Žemei gauti jau yra padavę prašymus keli šimtai žmonių.

Vilniaus priemiestyje, Neries upės vingyje, yra puikus pušynas, vadinamas universiteto botanikos parku, ir dvarelis su sodais, vištynu, avynu ir pavyzdiniais bandomaisiais daržais, viso 126 ha žemės. Kadangi Vilniaus universitetas sau pasilaiko tik botanikos sodą, tai dvaras manoma perleisti Vilniaus miesto savivaldybei, su sąlyga, kad pušyną-parką paliktų viešą nemokama sveikatos ir poilsio vieta visiems Vilniaus gyventojams (Lenkai už įėjimą į parką imdavo iš kiekvieno po 10 grašių mokesčio).

Sveikatos Saugojimas ir Medicinos Tiekimas Lietuvoje

Kaunas. (ELTA). — Sausio 27 d. vykusiame apskričių ir sveikatos punktų gydytojų suvažiavime Vidaus reikalų ministras Skučas padarė pranešimą apie sveikatos ir medicinos tiekimo padėtį Lietuvoje.

Prieš didįjį karą Lietuvos teritorijos ribose buvo tik 230 gydytojų ir 912 lovų ligoninėse. Vienas gydytojas turėjo aptarnauti 10 tūkstančių gyventojų. Karas tą padėtį dar pablogino ir atsikūrus nepriklausomai Lietuvai viską teko iš naujo kurti. Per pirmąjį dešimtmetį buvo tiek padaryta, kad jau turėjome 500 gydytojų. Tačiau jų apie 32 nuošimčiai gyveno Kaune ir čia 650 gyventojų teko vienas gydytojas, o provincijoj šešiems tūkstančiams ir penkiems šimtams gyventojų vienas gydytojas.

Medicinos fakultetas įsisteigė tik 1922 m. ir per pirmąjį nepriklausomos Lietuvos dešimtmetį paruošė dar tik 10 gydytojų, o daugumas gydytojų mokslus buvo baigę Rusijoje. Ligoninės per pirmąjį dešimtmetį įsisteigė apie 2,300 lovų, tuo būdu viena lova teko jau 930 gyventojų.

Per antrąjį nepriklausomybės dešimtmetį buvo jau paruošta apie 250 naujų gydytojų ir apie 2,000 naujų lovų ligoninėse. Gale 1938 metų jau turėjome apie 900 gydytojų ir apie 4,300 lovų ligoninėse. Viena lova jau teko 600 gyventojams. Bet vis dar gydytojai tebesistengė gyventi didesniuose miestuose, o mažiems miesteliams ir kaimams jų stigo. Del to buvo išleistas kaimo gyventojų sveikatos reikalams rūpintis įstatymas, kuriuo steigiami krašte sveikatos punktai ir subsidijuojami tų punktų gydytojai.

Pradėjus trečiąjį nepriklausomą dešimtmetį, nusistatytą per jį (tai yra ligi 1948 m.) turėti apie 1,500 gydytojų ir 13,000 lovų ligoninėse, kad viena lova tektų 170 gyventojams ir vienas gydytojas 1,660 gyventojams.

Atgavus Vilnių, sveikatos reikalų tvarkymas įgavo naują kryptį. Jau suregistruota apie 450 gydytojų, kurie, atrodo, turės teisę į Lietuvos pilietybę ir praktikos teisę. Į bendrą lovų skaičių ligoninėse dar prisidėjo 2,000 lovų Vilniaus ligoninėse. Dabar Lietuvoje turime apie 1,350 gydytojų. Vienam gydytojui tenka apie 2,100 gyventojų, tačiau vis dar tebėra tai, kad miestuose su daugiau kaip 10,000 gyventojų vienas gydytojas turi tik 487 gyventojus, o kaimuose ir miesteliuose vienas gydytojas turi 4,556 gyventojus. Taigi, teks dar padėti pastangų, kad gydytojų paskirstymas tarp gyventojų būtų teisingesnis ir kad visi gyventojai medicinos pagalba būtų teisingiau aprūpinti.

Siekiama, kad neužilgo kiekvieniem 4,000 gyventojų būtų sveikatos punktas su gydytoju, akušere ir gailestingąja seserimi (slauge).

Šiemet iš valstybės iždo sveikatos reikalams paskirti apie 4.5 milijonų litų. Savivaldybės ligoninėms, ambulatorijoms ir beturčiams gydyti numato išleisti apie 5 milijonus litų, kitos ministerijos apie 2 mil. litų.

Žemiškos karalystės sosto ieškotojas Archduke Otto gerinasi prie dangiškos karalystės valdonų. Pretendentas į Austrijos sostą Otto kalbasi su kardinolu Daugherty laike arcivyskupo Spellman pašventinimo ceremonijų New Yorke. Kažin ar begrįš tie laikai, kad Austrija būtų karalystė.

Apsimetęs Meilužiu Apgavo Taupią Tarnaitę

Kaunas. — Vienoje šeimoje per ilgą laiką betarnaudama mergina per savo 50 metų amželį susitaupė apie 2,000 litų. Jos sesuo gyvendama provincijoje prašė iš jos pinigų, bet ji būdama taupi ir šykšti jai nepasiųsdavo. Bet kokiu tai būdu sužinojo apie tarnaitės taupmenis blogos valios žmonės ir jie atvykę Kaunan būtinai pradėjo pirštis jai. Toji patikėjo. O kad ją apgauti, tai pradėjo tartis apie pirkimą namų Kėdainiuose.

Pagaliau susitaria vykti į Kėdainius ir ten užpirkti tariamus namus. Nuvykus su savo "meilužiu" apžiūrėjo namus ir pašaukus namų "savininką" prasidėjo derybos. Užsiprašė labai brangiai, bet derybose nusileido iki 1,200 litų. Tarnaitė sumokėjo minėtą sumą už tariamus namus ir sugrįžusi į Kauną atsisakė iš tarnybos pareikšdama, kad dabar persikelianti į Kėdainius, į savo namus. Bet koks nustebimas — jos meilužis nesugrįžo. Paaiškėjo, kad apgavikai išvilioję jos pinigus.

Kitos išeities tarnaitei neliko, kaip tik perduoti prokurorui skundą prieš jos "meilužį" ir namų "savininką."

SKAITYKIT ir PLATINKIT LIAUDIES BALSĄ!

Negerai kai šalta, bet negerai ir kai labai šilta. Štai kauniečiai gabena Nemuno ledą į sandėlius del ateinančios vasaros. Nemuno ledas buvo virš pusės metro storio.

— Aš tamstoms atsakiau į daugelį klausimų, tikiuos, kad ir tamstos man į porą atsakysite?

— Prašom.

— Ar šituos laiškus cenzūruosite, juk jie lietuviškai rašyti, ir aš labai abejoju, ar rasis Anglijoj anglas, mokąs lietuviškai?

— Anglijoje yra įvesta karo cenzūra, tačiau šitų, kaip ir kitų, iš laivo paimtų laiškų, mes visai nė neatidarysime. Visam paštui percenzūruoti reiktų labai daug tarnautojų ir, antra vertus, konspiruotos žinios moka prašliaužti pro cenzorius. Mes paštui leidžiam "atsigulėti," pasenti, o pasenusi žinia priešui gali būti tik žalinga. Tokia mūsų cenzūra.

— Užtat, tur būt, laiškai iš Amerikos taip ilgai keliauja?

— Tur būt.

Jie mane klausinėjo apie naują būklę Pabaltijo kraštuose, apie karą Suomijoj, tad nenorėdamas, kad jie man liktų skolingi, aš ant greitųjų sugriebiau tokį klausimą:

— Tamstos karą tikitės laimėti?

Karo metu kiekviena pusė turi tikėti savo pergale, nes abejojimas laimėjimu yra pralaimėjimo pradžia.

Mes dar pakalbėjom apie tai, kas lietuvių spaudą atstovauja Londone ir išsiskyrėm. Mane stebino tai, kad jaunasis karininkas žino lietuviškų dienraščių vardus. Kai aš juokaudamas pasisakiau norįs užsukti Londonan, jie man atsakė, jog tai padaryti būtų visai nesunku.

Naktis be šviesos

Hidroplanai virš mūsų galvų nė kiek nebedomino, nes jie skraidė visą dieną be perstojimo ir ginė į įlanką pagautus laivus. Atvarė ir vieną suomių laivą, kurį suomiai savanoriai sveikino visokiais balsais ir ženklais. Vakare, jau temstant, atplaukė du ginkluoti anglų laivai ir, nuleidę inkarus, atsistojo sąsmaukoje, pro kurią laivai atplaukia ir išplaukia. Šitie laivai eina sargybą; jie saugo, kad nė vienas laivas nakčia nepabėgtų.

Anglijos miestai dabar naktimis skendi tamsoje. Uostuose taip pat neleidžia žibiurių degti. Tad ir mūsų "Gripsholmas" turėjo paslėpti visas šviesas. Laivo langai buvo uždangstyti, o ant dėnio nebedegė nė viena lempa. Rūkyt buvo leidžiama, tačiau žiebtuvėlių nepatariama vartot.

Toji naktis be šviesos keleiviams buvo poilsio naktis. Kiekvienas galėjo nusirengti, gulti į lovą, o gelbėjimosi drabužius padėti į lentyną, nes stovėti ant inkaro daug saugiau, negu plaukti.

Anglai mus paleidžia.

Rytojaus dieną anglai vėl tikrino mūsų laivą. Šį kartą jie apžiūrinėjo laivo krovinį. Apie dvyliktą valandą jie savo darbą baigė. Atplaukė nedidelis anglų laivas ir visus karininkus ir civilius iš mūsų laivo išgabeno. Kai anglų laivas plaukė nuo mūsų tolyn, mes mojavom kepurėmis, rankomis ir šaukėm visokiais Babelio bokšto garsais. Anglai laikė pridėję rankas prie kepurių.

Beveik tuo pačiu metu švedų vėliava ant mūsų laivo ėmė kilti aukštyn.

— Argi mes jau plauksim? Juk kiti keleiviniai laivai pas anglus svečiuojasi mažų mažiausia tris dienas ir naktis. Argi pakaks mums vienos paros?

Mums beabejojant ir bespėliojant, laivo mašinos ėmė drebint laivą. Jo užpakalyje vanduo ėmė kmuoliais griūti.

— Važiuojam! — šaukė visi iš džiaugsmo ir ėmė rankomis ploti.

Kai Škotijos uolos ėmė nykti iš akių, mums grąžino foto aparatus ir pasus. Keleiviai ėmė spėlioti, kodel anglai mus vieną parą tesutrukdė?

— Anglai džentelmenai, jie nenorėjo, kad mes pavėluotume Kalėdoms, — kalbėjo švedai ir danai.

— Jie norėjo, kad suomiai greičiau namo parvažiuotų, juk Anglija stovi Suomijos pusėj, — tvirtino kiti.

Norvegijos pakraščiais.

Kitą naktį, kai nubudom, jautėmės jau esą namie. Iš laivo matėsi žavingi Norvegijos fiordai, gražūs balti mūriniai namukai, švyturiai, žmonės. Jeigu čia skęstume, norvegai mus su valtimis išgelbėtų. Visų keleivių veidai atrodė kažkaip linksmesni, pajaunėję. Laivas plaukia visai Norvegijos pakraščiu, iki kranto nuo mūsų ne daugiau kaip pusė kilometro.

Beveik visą tą dieną mes stovėjom ant dėnio ir žiūrėjom į pro šalį praplaukiančius laivus. Norvegijos pakrašty dabar gyviausia laivų plaukiojimo vieta. Kas dešimts minučių pro mus praplaukia laivas. Vienas švedas man sako:

— Mes stebimės, kad laivai skęsta nuo minų. Nėra ko stebėtis, juk tokia laivų daugybė. Čia laivų daugiau kaip uoste.

Apie vidūdienį mus pasveikino norvegų hidroplanas, apsukdamas ratą virš mūsų laivo. Hidroplane sėdėjęs žmogus, pamojavo mums ranka. Tuo patim ir mes atsakėm. Diena tada buvo nepaprastai graži, toli matėsi.

Vienoj vietoj prie pat kranto kažkas sprogo. Pasigirdo trenksmas, į padangęs iškilo didelis palšų dūmų stulpas. Laivo toj vietoj nebuvo. Mes spėjom, kad tai būta minos paklydėlės, atsimušusios į uolą. Bet mūsų minos jau nebegązdino. Dar naktis ir anksti rytą mes jau būsime Goeteburge.

Hej, Sverige!

Mūsų kelionė iš Niu Jorko iki Goeteburgo truko vienuolika dienų. Gruodžio 21-mą mes jau mindžiojom Švedijos žemę, iš kurios buvau pabėgęs septynis mėnesius. Iš Švedijos išvažiavau, į Švediją grįžau. Buvau pirkęs laivokartę ten ir atgal, tad mano kelionė iš Amerikos baigta.

Per tuos septynis mėnesius, kuriuos išbuvau Amerikoje, daug kas pasikeitė, daug kas atsitiko. Lenkija dingo iš žemėlapio, Vakaruose — karas, rytuose — karas ir po taikingąją Skandinaviją karo šmėkla švaistosi. Tačiau Švedija atrodo, tokia pati. Žmonės juda lėtai, palengva, neskuba, nebėga, gatvėse kur-ne-kur pamatai kareivį ir dar rečiau karininką. Krautuvėse kainos beveik tos pačios, sako, tik maistas ir benzinas kiek pabrangę.

Švedija gerai pažįstama, ji savo išvaizdos dar nepakeitusi. Dešimt dienų pasidairęs Stokholme, atšventęs Kūčias ir Kalėdas gavau bilietą kelionei į Lietuvą. Čia jau nauja kelionė ir nauji įspūdžiai, kuriais gal kada nors teks su skaitytojais pasidalinti.

J. Jurginis

("L. Ž.")

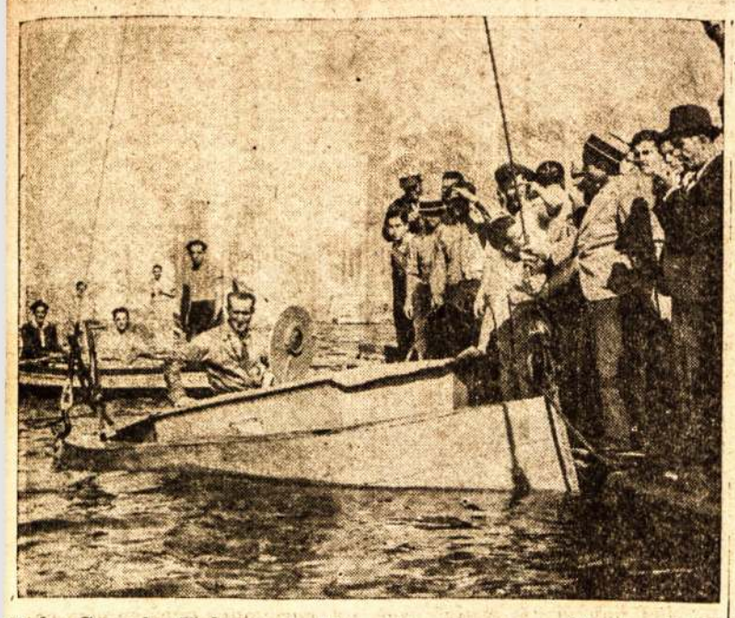

Pedro Gonzales Kubos uoste Havana mėgina savo submariną, kuris susideda iš dviejų dalių. Jo submarine yra mažesnis gelbėjimosi laivas, kuris gali būti išliuosuotas ir iškeltas į viršų.

Kaip Adresuoti Laiškus ir Siuntinius į Vilniaus Kraštą

Kaip Dabar Vadinamos Vietos

Nauji Vietų Pavadinimai	Seni Vietų Pavadinimai
Baltoji Vokė	Biala Waka
Barčiai	Borcie
Bezdonys	Bezdany
Buivydžiai	Bujwidze
Butrimonys	Butrymance
Dūkštas	Dukszty k. Turm.
Dūkštas prie Vilniaus	Dukszty Pijarskie
Eišiškės	Ejszyszki
Jašiūnai	Jaszuny
Juodašiliai	Czarny Bor
Kalesninkai	Kolesniki
Kaltanėnai	Koltyniany
Kalveliai	Kowalszuki
Kiemeliškės	Kiemeliszki
Kirtimai	Porubanek
Lavariškės	Lawaryszki
Lentvaris	Landwarow
Maišiogala	Mejszagola
Medininkai	Miedniki
Mickunai	Mickuny
Naujoji Vilnia	Nowa Wilejka
Nemenčinė	Niemenczyn nad Wilija
Paberžė	Podbrzezie
Paneriai	Podbrzezie
Pabradė	Ponary
Pažeimenė	Podbrodzie
Paluknė	Pohulanka
Palūšė	Poluknia
Pavilnys	Ignalino
Punžėnai	Kolonia Wilenska
Riešė	Punžany
Rykantai	Rzesza
Rimšė	Rykonty
Rudamina	Rymszany
Rūdininkai	Rudamino
Rudiškės	Rudniki k. Jaszun
Rukainiai	Rudziszki
Smalva	Rukojne
Stasylai	Stasily
Sudervė	Suderwa
Sužonys	Sužany
Šalčininkėliai	Male Soleczniki
Šumskas	Szumsk k Wilna
Švenčionėliai	Nowe Swęciany
Tabariškės	Taboryszki
Trakai	Troki
Turgeliai	Turgiele
Turmantas	Turmont
Valkininkai	Olkieniki

L.L.D. — Kelrodys į Progresą

Jau 25 Metai Draugija Veda Kilnų Apšvietos Darbą

Šiais metais Lietuvių Literatūros Draugija mini dvidešimts penkių metų sukaktuves nuo jos įsikūrimo. Ta proga Jungtinių Amerikos Valstijų lietuvių darbininkų spauda daug rašo ir draugijos kuopos ruošiasi iškilmingai paminėti savo organizacijos sidabrinį jubilėjų. LLD kūrėjai ir veikėjai rašiniais daro peržvalgą draugijos atliktų darbų ir iš veikimo įgytų organizacinio darbo patyrimų.

Smagu minėti LLD savo sidabrinį jubilėjų, kada jos veikimo rezultate pastatytas istorinis draugijos gyvavimo paminklas iš keturiasdešimts keturių išleistų lietuviškų knygų ir jau septintas metas leidžiamo žurnalo. O kas svarbiausia, išleidimui draugijos leidinių dalyvavo skaitlingas lietuvių darbo žmonių kolektyvas. Jis ne tik savo pasiaukavimu ir trūsu išleido apie 300,000 egzempliorių knygų, bet ir apie tiek paskleidė tarpe lietuvių darbo žmonių.

Man puikiai prisimena, kaip apie 1922 metus, Lietuvoje, dar mokyklos suole sėdint iš moksleivių aušrininkų organizacijos knygynėlio slaptai gavau pirmą LLD leidinį "Karė Ko Dėlei." Ta knyga man buvo kaip koks žibintuvas glykstelėjęs prieš akis, kurio šviesa parodė klasinio visuomeninio subudavojimo netikslumus, karų priežastis ir paragino susirūpinti visuomeniniais reikalais. Panašiai ir kitus darbo žmones LLD leidiniai budino prie visuomeninio darbo, prie pasiaukavimo ir kovos už savo klasės reikalus. Ir šiandien, nežiūrint, kad Lietuvos pusiaufašistinė valdžia neleidžia į Lietuvą daugelio LLD leidinių, bet vistik mes galime su pasididžiavimu pasakyti, kad ir Lietuvoje mūsų draugijos leidiniai eina iš darbininkų rankų į rankas. Man pačiam teko gauti laiškų, kurie pranešė, kad aplinkiniais keliais gauti į Lietuvą LLD leidiniai buvo leidžiami iš rankų į rankas ligi knygų puslapiuose raidės išdildavo.

Šiais metais mes minėdami LLD 25 metų gyvavimo sukaktuves galime drąsiai konstatuoti tą faktą, kad LLD leidiniai tūkstančius lietuvių pastatė ant progreso kelio. Mes jaunieji veikėjai, Kanados progresyviai lieauviai, šio sidabrinio jubilėjaus proga reiškiame nuoširdžiausią padėką ir amžiną pagarbą visiem tiems draugams ir draugėms, kurie pirmieji aukavosi įkūrime LLD ir visiems tiems, kurie paaukavo savo protinius gabumus ir išsilavinimą del paruošimo mūsų draugijos leidinių, taipgi neužmirštamiems veikėjams, kurie paaukavo keliolika ar desėtkus metų šios organizacijos ir lietuvių darbo žmonių labui.

LLD Kaipo Kultūrinė Organizacija

LLD kuopos gyvuoja kiekvienoje didesnėje lietuvių kolonijoje. Tik Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Kanadoje yra apie 200 kuopų su apie 6,000 narių. Gyvuojančios kuopos rūpinasi tos kolonijos lietuvių kultūriniu veikimu: ruošia įvairiais klausimais paskaitas, lavina lietuvius organizacinio ir visuomeninio veikimo ir ruošia parengimus su perstatymais įvairių veikalų. Palaiko lietuvių kalbos mokyklėles del lietuvių vaikučių. Organizuoja arba remia norinčius lavintis muzikos ar dainų. Gabesni draugai ir draugės paruošia scenai veikalų. Organizuoja lietuves moteris ne tik visuomeniniam veikimui, bet ir del susipažinimo su praktiškais gyvenimo dalykais. Ruošia paskaitas sveikatos klausimais. Na, ir eilę kitokių kultūrinių darbų veda tarpe lietuvių darbo masių.

O kiek LLD pasiaukavo lietuviams beauklėdama vieningumą tarpe lietuvių. Negalima praeiti nepaminėjus ir mūsų organizacijose pradėjusius auklėtis, o jau šiandien žinomus visuomeninius veikėjus, laikraščio leidėjus, korespondentus ir herojiško pasiaukavimo kovotojus, liaudies reikalų gynėjus. Nėra kitos lietuvių organizacijos tarpe išeivijos, kuri būtų tiek daug kultūrinio ir visuomeninio darbo atlikus tarpe lietuvių. Šiandien tą, nors nenoromis, bet priversti pripažinti net progresyvio lietuvių judėjimo priešai.

Minint šį LLD sidabrinį jubilėjų draugai ir draugės veikėjai turėtų parašyti atsiminmus apie pirmuosius jų kuopų organizacinius žingsnius ir apie jų kuopų atliktus darbus tarpe tos kolonijos lietuvių.

Jubilėjaus Proga Padidinkime LLD Nariais

Bile koks darbas būna atliekamas greičiau ir lengviau, taipgi pasekmingiau, kada prie jo dirba didesnis skaičius talkininkų. Taip yra ir su LLD organizaciniais ir kultūriniais darbais. Mūsų organizacija su esamu skaičiumi narių pajėgia kas metai išleisti po vieną naują knygą ir trimėnesinį žurnalą "Šviesą," kuriuos nariai, užsimokėjusieji metinių duoklių $1.55 centus, gauna veltui. Bet jeigu mūsų draugijos narių skaičius būtų kiek žymiau padidintas, tai mes nariai galėtume gauti vietoj vienos knygos į metus dvi ir žurnalas būtų galima išleisti dažniau.

Imant šių dienų organizacijos padėtį, galima drąsiai sakyti, kad LLD savo nariams daugiausia duoda negu kuri kita lietuvių organizacija mūsų išeivijoj. Jeigu reiktų metinius LLD leidinius nusipirkti rinkos kaina, tai kiekvienas narys turėtų sumokėti po apie $2.50 — $3.00, bet dabar tą narys gauna už $1.55 metinių duoklių ir jei pridėti dar tą, kad kiekvienas narys naudojasi organizacijos nario teise prie kuopų palaikomų knygynų ir patalpų, tai nariai jau tik ekonominiai gauna kelis kart daugiau, negu jie draugijai įmoka.

Tiesa, mūsų draugijos nariai ir narės daug darbuojasi lietuviškų laikraščių, knygynų, salių, orkestrų, chorų palaikymui ir darbo žmonių reikalų gynimui, bet šio darbo sritis daug palengvėtų, jei mūsų narių skaičius būtų padidintas. Čia ir iškyla svarbioji užduotis kiekvienam LLD nariui ir narei, kad laike LLD jubilėjinio vajaus su didesniu pasiaukavimu pasidarbuoti gavime naujų narių į Lietuvių Literatūros Draugiją.

Šunys traukia admirolo Byrdo ekspedicijos automobilio ratą virš ledo pietų ašigaly. Mat kuomet tas automobilius nuslydo į "griovį," vieną ratą visai sugadino, reikėjo atgabenti atsarginį.

Primenu ir tą, kad laike šio jubilėjinio vajaus nauji nariai priimami į organizaciją su nupigintu metiniu mokesčiu. Laike šio vajaus, tai yra, ligi gegužės mėn. 1 dienai, nauji nariai į LLD priimami Jungtinėse Amerikos Valstijose už $1.00 metinio mokesčio, o Kanadoje už $1.25 vietoje $1.55 paprastai mokamų narinių metinių duoklių.

Vajininkai ir vajininkės daugiausia gavusieji naujų narių šiame vajuje bus apdovanoti jubilėjinėmis dovanomis. Tad visi LLD nariai ir visi Kanados lietuviai, kuriems rūpi progresas ir kultūrins darbas tarpe lietuvių darbo žmonių, turime bendrai pasidarbuoti, kad laike šio jubilėjinio vajaus LLD paaugtų šimtais naujų narių.

K. K.

Nevietoj Kritika

TIMMINS, Ont. — Liaudies Balso Nr. 415 tilpo korespondencija po antgalviu "Peiktinas Paprotys," kuria bandoma kritikuoti Timminso lietuvius už nevienybę, nedraugiškumą ir už kokius tai apkalbinėjimus. Pasiskaičius tokią korespondenciją kitoj kolonijoj gyvenančiam žmogui ir nieko nežinančiam apie Timminso lietuvių gyvenimą, ištiesų gali kilti bloga mintis apie timminsiečius.

Nesuprantu, ar tai draugė nesugeba, ar tai norėdama save persistatyti didele visuomenine veikėja, ar, pagaliau, su tikslu pasėti neapykantą tarpe Timminso lietuvių parašė tokią korespondenciją. Man rodos, kad jei draugė turėjo kokius nesusipratimus, tai galėjo ateiti į vietinių arganizacijų susirinkimus, o neiti į spaudą ir pažeminti timminsiečius kaipo nedraugiškus ir vieningai neveikiančius. Juk, rodos, gerai žino ne tik Timminso lietuviai, bet ir korespondentė, kad Timminso lietuviai savo pavyzdingu vieningumu pralenkia net kitas lietuvių kolonijas. Taip pat ir nuo darbininkiško judėjimo neatsilieka. Kada tik buvo koki nors parengimai, tai vis buvo ruošiami vienokiems ar kitokiems darbininkiškiems reikalams ir juose dalyvaudavo beveik visi Timminso lietuviai gausiai paremdami. Taipgi ir ateityje, neabejoju, kad timminsiečiai bus vieningi progresyvio darbo žmonių judėjimo rėmėjai.

Tokia nevietoj kritika nieko gero nežada. Kartais dar gali priešingai pasitarnauti, nes nebūtų dalykų aprašymas gali net bereikalingai sukiršinti lietuvius vietoje ir prieš laikraštį. Nuo savęs patarčiau draugei, kad geriau stoti į Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. Draugiją, kurios veikli kuopa randasi ir Timminse, kur gali būti gera proga vietinius neaiškumus išsiaiškinti, o ne skelbti svietui nebūtus dalykus.

Sekantis minėtos draugijos Timminso kuopos narių susirinkimas įvyks balandžio (April) 7 d., 2 val. po pietų, Finų svetainėje, kur prašome atvykti ir padiskusuoti vietiniais reikalais.

Narys

MOKSLININKAI AUGINA KŪDIKĮ KURIS "AMŽINAI" GYVENTŲ

(Atkelta nuo 3-čio puslp.)

zikų. Jie nustatę bendrą geriausią auklėjimui metodą, kurį naudos naujo žmogaus auklėjimui. Iš auklėjamo kūdikio minties progreso darys išvadas ir jas naudos kitiems bandymams.

Kasdieninei J. Gauntt priežiūrai paskirta aukštai išlavinta slaugė. Ji auklėja bandomąjį kūdikį be jokių bausmių. Vyriausiai slaugei įsakyta, kad ji nepažeistų auklėjamo kūdikio mintį, kad paaugusiai Jeanei duotų pilną laisvę įvairiausius klausimus statyti ir tuos klausimus turės jai atsakyti teisingai, jai aiškiai suprantamai. Tam paima pavyzdį, būtent: jei Jeanė pamačiusi suaugusius rūkant ir ji to panorėtų, tai pirmoje eilėje jai geriausi rūkymo kenksmingumo žinovai išaiškintų jai rūkymo kenksmingumą ir jei ir tuomet ji norėtų pabandyti rūkyt, tai jai duoti, nuo ko ji persitikrintų pavojingumu, pasirgtų ir paskiau tikrai savo mintyje išsiaiškintų aiškinimų teisingumą.

Metafizikas J. B. Schafer aiškina, kad ir visi nelaimingi atsitikimai įvyksta tik todėl, kad žmonių mintis neteisingai veikia, kad ji pražūtingai pažeista. Jeigu žmogaus mintis bus aiški, be pažeidimų, tai ji neleis prieiti iki nelaimingų atsitikimų, jų išvengs.

Iki septynių metų Jeanė bus artimai susirišus su jos tėvais, kurie sulyg mokslininkų patarimų jai teiks teisingus tėviškus nurodymus. Auklėjama Jeanė bus visuomet įtikinama, kad ji sveika ir kad ją joki aplink esanti ligų mikrobai negalinti įveikti. Ji aiškiai supras kaip ir kodėl pažeidžia žmogaus organizmą ligų bacilos.

Jeanė nebus atskirta nuo gyvenimo ir nebus auklėjama kokioj klėtkoje. Ji kaip ir visi vaikai lankys mokyklą, bet vyriausiai bus kreipiama domė į jos minties išvystymą, kuo aiškiausia, liuosa nuo pražūtingos minties sugriovimo.

Užaugus Jeanė fiziniai nesunyks, nepaliks bedantė senelė, bet ji išaugs tik iki vidutinumo ir tuomet apsistos jos kūno tvirtumo stovis. O kadangi metafizikai aiškina, kad visos mirtys įvyksta del pražūtingo minties sunaikinimo, ir kadangi skaito, kad kiekviena mirtis yra savižūdystė išsivystanti iš pražūtingai nustatytos minties, tai kada Jeanės mintis bus išvystyta aiškiai, harmoningai veikti, tai ji bus "liuosa" nuo ligų ir mirties.

A. K.

Mokslinė Ledlaužio "Sedovo" Plūduriojimo Reikšmė

Centrinės Arktikos istorijon įrašytas naujas svarbus lapas. Užbaigtas 26-is mėnesius užtrukęs ledlaužio "Sedovo" plūduriojimas tokiose Arktikos baseino srityse, kuriose dar niekuomet nėra buvęs nė vienas laivas. "Sedovas" perplūduriavo iš Laptiovych jūros ligi Grenlandijos jūros, žymiai šiauriau, negu prieš 44-is metus Nansenas su savo "Framu."

Mokslinė "Sedovo" plūduriojimo reikšmė didžiulė. Šis plūduriojimas vyko padidintas atmosferos ir hidrosferos cirkuliacijos sąlygose, kai "Framo" plūduriojimas vyko normalėse sąlygose. Tokiu būdu "Sedovo" ir "Framo" stebėjimų palyginimas leidžia daryti labai svarbias išvadas apie žemės klimato svyravimus. Remiantis ligšiol patiektais "Sedovo" pranešimais, jau dabar žinome, kad ašigalio ledų judėjimas 1937—1939 metais buvo beveik 50% greitesnis, negu 1893—1896 metais. Tai reiškia, kad **paskutiniais metais vyksta labai intensyvus Arktikos ledų iškrovimas ir kad Arktikoje ledų kiekis metai iš metų žymiai mažta.** Šis reiškinys yra glaudžiai susijęs su paskutinį dešimtmetį SSRS stebėtojų nustatytu faktu, kad Arktikos jūrų užledėjimo krantai kasmet vis labiau pasitraukia į šiaurę.

Labai įdomius duomenis davė "Sedovo" ekspedicijos padaryti jūrų gelmių matavimai. "Sedovo" nustatyti gyliai yra kiek didesni, negu "Framo" nustatytieji. Tarp Prano Juozapo ir Špicbergeno meridianu "Sedovas" netikėtai atidengė didžiulę daubą, kurios gylis siekia 5,180 metrų. Papanino gi ekspedicijos duomenimis, šiaurinio ašigalio jūros gylis yra 4,290 metrų.

Remiantis Nanseno "Framo" ir Sverdupo "Mod" stebėjimų duomenimis, buvo laikoma, kad šiaurinio baseino ledas siekia apie 3 metrus storio, "Sedovo" gi tyrimai parodė, kad dabar ten ledo storis tiktai 2 metrai. Tas reiškinys yra paaiškinimas visų pirma atmosferiniais kitimais Artikoje. Taip, "Sedovo" plūduriojimo metu temperatūra pasirodė 6-iais laipsniais aukštesnė, negu "Framo" plūduriojimo metu, nors "Framas" plūduriojo žymiai arčiau į pietus. Tokiu būdu, "Sedovo" stebėjimai leidžia teigti, kad **Centralinėje Arktikoje vyksta temperatūros pakilimas.** Tatai pareina nuo to, kad žemės paviršiuje vyksta padidėjusi atmosferos cirkuliacija, del ko į Centrinę Arktiką pradėjo patekti didesnis šilto Atlanto vandenyno oro kiekis, negu tai buvo anksčiau.

"Sedovo" hidrografas Bunickis plūduriojimo metu gavo labai daug medžiagos apie žemės magnetizmą. Plūduriojimo metu per kiekvienus 12 — 15 mylių jis nustatinėjo magnetinius punktus, o per kiekvienus 30 — 40 mylių jis universaliniu magnetometru tyrė paros magneto nukrypimų variacijas. Šie tyrimai leis sudaryti magnetinius žemėlapius, reikalingus pažinti

(Nukelta ant 6-to puslp.)

Vokiečių bomberis numuštas Anglijoj.

Pranešimai

Delhi, Ontario

Šokių Vakaras

Sūnų ir Dukterų K.L.S.P. Drgijos 6-ta kuopa antrą dieną velykų, kovo-March 25 d., Staddort Hotel svetainėje, ruošiame **linksmą šokių vakarą.**

Šokiams grieš geras orkestras visokius šokius, kurių tarpe ir lietuviškas polkas.

Kviečiame visus apylinkės lietuvius dalyvauti. Mes šį parengimą ruošiame taip, kad visi atsilankiusieji turėtų puikiausią progą pasilinksminti.

Pradžia 8 val. vakare.

Įžanga 25 cnt.

Rengėjai

KAS BUS TORONTE BALANDŽIO 14?

Iš patikimų šaltinių teko sužinoti, kad balandžio 14 dieną į Torontą atvyks "nebuvėlis svečias," kurio torontiečiai laukia jau per keletą metų. Tai . . . geriau dabar nesakysiu. Tiesa, savo žmonai jau sakiau, tai tur tur būt beveik visos moterys žino, bet tiek to — viešai per spaudą nesakysiu. Tiek tik pasakysiu, kad tai bus lavai svarbus svečias. Jeigu dar bus tokių, kurie nežinos, tai sekančiame numeryje pranešiu ir pavardę. Dabar galiu pasakyti tik tiek, kad svečias duos visiems torontiečiams labai gerų patarimų, kaip užsilaikyti, kad būti sveikiems ir ilgai gyventi. Minimas svečias atvyks iš Newarko, N. J.

Visi torontiečiai, o ypatingai torontietės, tėmykite Liaudies Balsą, o ypatingai turėkite mintyje tą dieną, kad ji nebūtų užimta kuomi nors kitu, tai yra, kad būtumėte liuosi atvykti į paskaitas. Jeigu turite kokių nors specialių ligų ar negalavimų įvairiose kūno dalyse, galėsite duoti kalbėtojui paklausimus. Jeigu žodžiu gėdysitės, tai galėsite duoti klausimus raštu. Nepamirškite nusipirkti popierio ir paišelius. O jeigu manote, kad ant vietos klausimus rašyti bus nepatogu, tai susirašykite namie. Prisirengkite iš anksto. Apsižiūrėkite aplink save, patirkite, kas su jumis negerai, ko jums trūksta, ir ko perdaug, ir susirašykite ant popierio.

Iki pasimatymo prakalbose.

Viską Žinąs

AR ŽINOTE

Kad Kanada turi 6,212 garlaivių ir 2,698 įvairių kitokių laivų.

JEI NORI ŽINOTI KAS DEDASI PASAULY, SKAITYK LIAUDIES BALSĄ

Surado Naujus Metodus Kovai Prieš Džiovą

Nacionalės žydų ligoninės, Denever, N. Y., Dr. H. J. Corper, po 25 metų tyrinėjimo, kaip kovoti prieš džiovos ligą, surado būdus atskyrimui džiovos bacilų nuo kitų žmogaus kūno celių ir padarymui jų bejėgėmis kenkti žmogaus organizmui.

Bandymai su gyvuliais pavykę. Jiems buvo įčiepyta po 100,000 mirtingų džiovos bacilų ir paskiau jiems buvo įleista naujai išrastų vaistų, kurie tuos gyvulius per tris metus išlaikė nuo mirties ir net nerodant mirtingumo reiškinių.

Dr. H. J. Corper tvirtai tiki, kad jo 25 metų pastangos nenueis veltui ir kad žmones bus galima apsaugoti nuo šių dienų didžiosios kankynės — džiovos ligos pavojų. Jis mano, kad ateityje nereikėsią po kelis metus sanatorijose abejiningai gydytis, o pakaksią įčiepyti tam tikrų vaistų, kurie užmuš žmogaus kūną užkariaujančias pavojingas džiovos bacilas.

Mokslininkai aukauja dešimtis metų tam, ko šiandien didėjantis žmonijos nuošimtis laukia, tai yra, kad būtų išrasti geresni kovos metodai prieš vargingųjų masių kasdieninį priešą — džiovą.

KAIP ATSIRADO ŽMONIŲ GĖRIMAI

Pats seniausias skanėstas, kurį žmonės ėmė vartoti, buvo medus, iš kurio buvo išmokta gaminti skanų svaiginamą gėrimą. Medų imdavo iš laukinių bičių, kurios gyvendavo medžių skylėse. Ypač daug laukinių bičių avilių būdavo liepynuose. Medum ir midum senovėje buvo pagarsėję germanai, lietuviai ir slavai. Lietuvoj XVI amžiuj daug vaško ir medaus surinkdavo iš laukinių bičių, o Bohemijoj dar XVII amžiuj žmonės mokėdavo mokesčius vašku ir medum.

Šiltųjų kraštų gyventojai gamindavo saldų gėrimą iš cukrinių nendrių. Beveik visur pavasarį leisdavosi sulos iš klevų, beržų ir kitų medžių. Iš tų sunkų, ją rauginant, buvo gaminami įvairūs svaiginami gėrimai. Šiaurės Afrikoj iš palmių sulos daromas stiprus gėrimas, vadinamas "dagbi." Pietų Amerikos indijonai svaigalus gamina iš įvairių augalų šaknų. Taip pat daro ir vidurinės Afrikos negrų tautelės.

Alų iš miežių pirmieji išmoko daryti senovės egiptiečiai dar keli šimtai metų prieš Kristaus gimimą. Senovės rašytojai pasakoja, kad egiptiečiai buvę dideli alaus mėgėjai. Tačiau Egipto alus buvo be apynių, kurie ten nebuvo dar žinomi, o vietoj jų į alų dėdavo cukrines arba lubino sėklas. Alus įsigalėjo ten, kur išsiplėtė žemės ūkis. Siltesniuose kraštuose alaus vietą užėmė vynas. Vynuogių lazdas į Egiptą ir Europą pirmieji atgabeno finikiečiai, arba punai. Vynas greitai virto kasdieniniu gėrimu tuose kraštuose, kur augo vynuogės. Romos imperijos laikais, maždaug II amžiuj prieš Kristų, romėnai eksportuodavo vyną į kitus kraštus. Pažymėtina, kad romėnai gerdavo vyną, atskiesdami jį vandeniu, tuo tarpu kai kurios tautos į šiaurę nuo Romos, pavyzdžiui germanai, dėl šaltesnio klimato įprato gerti stipresnį, neatskiestą vyną. Pamažu išmoksta gaminti svaiginamus ir iš kitų augalų. Iš ryžių Azijoje gaminamas arakas, o iš cukraus lendrės — romas Kaip didelis žmonių palinkimas ieškot naujų svaiginamų dalykų, matyt iš to, kad kai kur buvo mėginta daryti gėrimą net iš tabako. Bet gerti tabaką madon neįėjo.

LIETUVOS ŽINIOS

Galingiausia Radio Stotis Lietuvoje

Vilnius. — Vilniaus radio stoties galingumas nuolat didinamas. Jau dabar Vilniaus siųstuvas yra galingesnis už Kauno.

Po bombardavimo, Vilniaus radiofono remonto darbai jau buvo pradėti dar prie bolševikų, o dabar jau veik baigti. Bus pastatyti po 40 metrų aukščio radio stiebai. Vilniaus siųstuvas su laiku numatyta išplėsti iki 50 kilovatų galingumo

Su laiku Vilniaus radio stotis bus viskuo pirmoji Lietuvoje, o Kauno stotis pasiliks antroji.

Valstybės radiofono orkestras jau išsikėlė nuolatiniai gyventi į Vilnių ir dabar koncertuoja jau per Vilniaus radiofoną.

Šventadieniais jau visoje Lietuvoje per dario girdimi Vilniaus kelių dešimčių bažnyčių varpai ir pamaldos iš Katekros, Aušros Vartų, Šv. Jono, Petro ir Povilo ar kt. istorinių šventovių.

Ruošiasi Dainų Dienai Ateinantį Pavasarį

Kaunas. — Ateinantį pavasarį Vilniuje numatyta suruošti dainų šventę, kuri turi įvykti birželio 22-23 d. Ta proga šiemet žymiai pagyvėjo muzikos veikla visame krašte ir visoj eilėj Vilniaus krašto vietų numatyta surengti didesnių grupių chorų koncertus.

Lietuvių Muzikų Draugija nuo vasario 1 d. persikėlė į Vilnių; jos būstinė bus Gedimino g. 24 — 6.

Didelių kultūrinių įvykių laikomas simfoninio orkestro Vilniuje įsisteigimas iš vietinių jėgų. Tai žada būti stiprus ir patvarus muzikos vienetas, pasiryžęs koncertuoti visuose Lietuvos didesniuose centruose ir vasarvietėse.

Lietuvių Muzikų Draugija pernai pirko du lietuvio Rasimo gamybos smuikus, kuriuos padovanojo gabiausiems neturtingiems Kauno konservatorijos mokiniams. Šiuos smuikus buvo pirkę Amerikos lietuviai, bet dėl karo priežasčių nebegalėjo išgabenti.

Speciali tiems smuikams pirkti muzikų komisija rado, kad Rasimo smuikai yra gana aukštos vertės. Rasimas ligi šiol yra pagaminęs ir pardavęs 27 — 29 smuikus, dalį į užsienius. Atatinkamos vietos yra susiinteresavusios gabųjį lietuvį smuikininką paremti, kad galėtų savo smuikų gamybos meną dar labiau ištobulinti ir išplėsti, kad nebereiktų smuikus pirktis iš užsienių, ypač jei saviškis pagamina dar geresnius.

Per 20 Metų Ruošė ir Išleido "Visuotinę" Meno Istoriją"

Kaunas.—Nesenai buvo baigtas vienas didžiausių Nepriklausomos Lietuvos kultūros paminklų, kuriam pastatyti autorius paaukojo pusę savo ilgo amžiaus ir visas savo lėšas — apie 100 tūkstančių litų. Tai kun. Kazimiero Jasėno, gyv. Mintaujoje, Latvijoje, **Visuotinė Meno Istorija,** pradėta leisti 1919 m. ir baigta 1939 m. gale, tai yra per lygiai 20 metų.

Pirmasis tomas buvo baigtas spausdinti 1923 m., jis turėjo 572 puslapius didelio formato (21X29 ctm), iliustruotas 688 reprodukcijomis, iš kurių 43 kreidiniame popieriuj ir 2 spalvotos. Pirmasis tomas apėmė architektūros istoriją nuo seniausių laikų, duodant ir Lietuvos architektūros istorijos apybraižą. Antrasis tomas išėjo po penkerių su virš metų, 1928 m. 606 puslapių, 777 iliustracijomis, iš jų 8 kreidiniame popieriuje ir 4 spalvotos. Šiame tome aptarti Lietuvos romaninio ir gotinio meno reiškiniai. Paskutinio, trečio tomo išleidimas iš autoriaus ir leidėjo pareikalavo daugiausiai laiko, nuo 1929 m. iki 1939 m., taigi visus 10 metų. Šis tomas turi 634 puslp. su 649 meno reprodukcijomis, iš kurių 13 spalvotų. Šiame tome Lietuvos tapybos ir plastikos istorija apima per 80 pusl. su daugiau kaip 100 reprodukcijų. Paskutinį tomą leidžiant užėjo ekonominė krizė, apsunkinusi ir sulėtinusi šio monumentalinio veikalo leidimą.

Avonmore viešbutis ant Jarvis ir Gerard gatvių kampo. Torente, kurs kelios dienos atgal labai apdegė. Trys asmenys sudegė visai, o kiti sunkiai apdegė. Nuostolių ugnis padarė iki $40,000. Gaisro priežastis dar nežinoma.

SSSR Teatrų Išlaikymas

Sovietų Sąjungoje priskaitoma apie 800 dramos ir operos teatrų, 1,511 pastovių garsinių teatrų miestuose ir 1,605 — kaimuose.

Į šią turtingą, šakotą teatrų sistemą įeina galinga akademinių SSSR teatrų grupė — Didysis Valdinis Teatras, Maskvos dailės teatras, Mažasis teatras ir kiti. Po šių eina stambiausi respublikų, sričių teatrai, nacionaliniai, jaunų žiūrovų, lėlių teatrai ir t.t. Periferijose dirba daugelis kilnojamųjų sovchozų—kolchozų teatrų. Dar daugiau yra išsiplėsęs kino teatrų tinklas.

Miestuose, be 1,511 pastovių kino teatrų, esama 8,091 kino ekranų klubuose ir kultūros rūmuose, 771 kilnojamųjų ir 1,151 kino ekranų mokslo įstaigose.

Kaimuose kino teatrų priskaitoma iki 1,605, kino ekranų klubuose — 3,371, kilnojamųjų kino teatrų — 4,215. Be šių visų garsinių kino teatrų Sovietų Sąjungoje dar ir šiandien tebedirba 8,099 negarsiniai kino teatrai.

Nepaisant šių teatrų įvairumo, visi jie turi vieną bendrą, pagrindinę kokybę: visi jie yra valstybės švietimo sistemos organai ir scenos meno priemonėmis jie turi propaguoti vedamąsias visuomenės ir valdžios idėjas.

Savaime suprantama, kad SSSR teatrams sudaro valdžios asignuojamos lėšos, bet svarbiausias tų teatrų tikslas — sukurti aukštos meniškos kokybės produkciją, auklėjančią žiūrovą morališkai ir estetiškai.

Aišku, kad toks uždavinys, apsprendžiąs teatrą ne kaip pramogos, bet kaip švietimo įstaiga, uždavinys mažiau ar daugiau pedagoginis, negali būti išspręstas paisant apsimokėjimo principus. Teatrai gauna iš valstybės pagalbą, kaip dotaciją, numatytą plano tvarka ir skiriamą pagal atskirus biudžeto straipsnius.

Kiekvienas tokios sumos rublis turi tikslią paskirtį. Juo padengiamos ne einamosios eksploatacinio charakterio išlaidos, o tos išlaidos, kurios turi ryšių vykdant tikrus organizacinius ir meniškai kūrybinius uždavinius.

Organizacijos srityje svarbiausiu tikslu laikoma — palengvinti teatrus lankyti plačiausioms gyventojų masėms, duoti teatrą toms tautoms, kurios iki revoliucijos jo neturėjo, nuolatos skatinti žiūrovus lankyti teatrą. Todel valstybė plačiausiai finansuoja naujų teatrų ir kino teatrų steigimą nacionalinėse respublikose ir jų ūgiui, meniškajai plėtrai skiria dotacijas.

Kaip plačiai įsišaknijo teatraliniai vaidybinė kultūra Sovietų Sąjungos tautoje, galima spręsti iš tokių skaičių: iki Spalių revoliucijos Armenijoje, Turkmenijoje, Tadžikistane, Kirgizijoje ir kitose respublikose nacionalinių teatrų visai nebuvo. Šiandien Armenijoje — 24 teatrai, Turkmenijoje — 10, Tadžikistane — 5, Kirgizijoje — 3, Eruzijoje buvo 3 teatrai, o šiandien — 40.

Sukurti ir sėkmingai funkcionuoja teatrai 46-mis Sovietų Sąjungos kalbomis; jų skaičiuje rasime ir teatrų buriatų, uigurų, oirotų, chakasų, laksų, kumyksų ir kitomis mažų tautų kalbomis. Bendras nacionalinių teatrų skaičius — 335.

1940-1942 m. pradės dirbti 43 nauji teatrai su 49,313 vietų. Ukrainoje atidaromi 3 teatrai, Baltgudijoje — 3, Azarbeidžane — 2, Uzbekistane — 2, Kazachstane — 2 ir daug teatrų kitose Sąjungos respublikose. Taip pat bus atidaryta 6 naujos koncertų salės.

Per paskutiniuosius 2-3 metus atidaryta visa eilė pirmos rūšies kino teatrų nacionalinėse respublikose ir kaimuose.

Bendra suma, išleista 1938 m. kinofikacijai Sovietų Sąjungoje siekia 127.2 milijonus rublių.

Nepaprastai didelis lankytojų skaičius — paprastas reiškinys SSSR teatruose. Tas skaičius siekia 90% visuose dramos ir operos teatruose. Konkrečiai paaiškinant, 1938 m. Sovietų Sąjungos teatruose apsilankė 76,000,000 žiūrovų.

Kino lankytojų skaičius paskutiniaisiais metais vis dar tebeauga. 1938 m. kino teatruose apsilankė 900 milijonų žmonių, o 1939 m. — 1,200 milijonų 1940 m. manoma aptarnauti 1,600 milijonų žiūrovų, 1941 m. — du milijardus, o 1942 m. — du milijardus ir 900 milijonų lankytojų.

Ypač gausiai lankomi sostinių teatrai. Bilietai į akademinius ir kitokius teatrus išparduodami dar gerokai prieš spektaklio dieną. Visiems didesniems, svarbesniems pastatymams, kuriais rūpinasi vadovaujamieji teatrai nuosavų pajamų nepakanka. Naujiems ieškojimams valstybė teikia atskiras sumas, specialiai numatytas biudžete.

Reikšmingi ir šie skaičiai: 1938 m. visuose Sovietų Sąjungos teatruose įvykdyti 5,497 pastatymai, kuriems išleista 56,000,000 rublių. 1939 m. 6,755 pastatymams išleista 68,000,000 rub.

Darant bendras išvadas, galima pasakyti, kad visoms teatralinio darbo pusėms, turinčioms prasmės ir reikšmės bendrame valstybiniame maštabe, t. y. plečiant nacionalinių teatrų tinklą, steigiant ir puoselėjant masinius kolchozų teatrus, stiprinant teatro meno kolektyvus, visuomet valstybė ateina į talką ir visomis savo pajėgomis bei ištekliais talkininkauja. Prie šios rūšies pagalbos reikia priskirti ir dar vieną: nuolatinis Sovietų Sąjungos vyriausybės rūpestis, kaip pakelti artistų materialį gerbūvį.

Sumos, skiriamos artistų namų, sanatorijų ir poilsio namų statybai — labai didelės. Pav. Ukrainos artistų namų statybai skiria 3,000,000 rublių, Azarbeidžano artistų namų statybai — 6,000,000 rublių, Gruzijos — 3 milijonai rublių. Uzbekistane filarmonijos statybai asignuota 4 milijonai rublių, artistų gyvenamojo namo statybai — 3 milijonai rublių, o teatro meno mokyklos statybai — 1,700,000 rublių.

Mokslinė Ledlaužio "Sedovo" Plūduriojimo Reikšmė

(Atkelta nuo 5 puslp.)

Arktikai. "Sedovo" ir "Framos" duomenų sugretinimai duos galimumą spręsti apie žemės magnetizmo svyravimus amžių bėgy. Gautieji duomenys apie sunkumų jėgą įvairiose vietose, lyginant juos su Papanino gautaisiais, leis tiksliau nustatyti žemės paviršiaus formą ir Arktikos žemės plutos sudarymą.

Didžiulį įdomumą sudaro "Sedovo" fiksuotieji astronominiai stebėjimai. Paruošiamieji stebėjimai "Sedovo" plūduriojimo, kuris buvo beveik pusantro karto greitesnis, negu "Frano," rodo, kad šis pagreitėjimas visų pirma parėjo kaip nuo vėjo, taip ir nuo greitumo paviršutinių Arktikos baseino vandens srovių, kurios Arktikos ledus neša Grenlandijos jūros kryptimi.

Milžinišką reikšmę "Sedovo" plūduriojimas turi galutiniam šiaurės kelių nugalėjimui, nes hidrologinis ir ledų režimas Arktikos jūrose per kurias eina šiauriniai keliai, pačiu tvirčiausiu būdu susietas su Artikos vandenų dalies režimu.

"Sedovo" pranešimai apie kasdieninį orą jau davė galimumų tiksliai išnaudoti juos šiaurės kelių naudojimo reikalams.

Platesnis ir nuodugnesnis "Sedovo" surinktos medžiagos ištyrimas bus nuodugniai padarytas Arktikos instituto.

Paieškojimas

Paieškome Jono Bindiko ir F. Masio. Jonas Bindikas, kuris lakaikas, gyveno Moose-Jow, Sask. ir kiek vėliau, kiek pranešimai teisingi, gyveno ir dirbo Sudburio distrikte. F. Masis keli metai atgal gyveno Sudbury, Ont. Malonėkite patys atsišaukti, ar kas juos žinote, praneškite žemiau nurodytu antrašu, už ką būsime dėkingi.

Sūnų ir Dukterų K.L.S.P.D.
Centro Komitetas
203 Crawford Str.
Toronto, Ont,

Lumberdžekiai šiaurinėj Ontarijoj? Visai ne. Tai Anglijos moterys Sussexe prie miško darbų. Jos dirba nuo saulės užtekėjimo iki nusileidimo, bepiaudamos malkas ir kitą medžio medžiagą.